

Koncepce seniorské politiky města Ostrova pro období 2020—2023

Obsah

1 Úvod	1
2 Sociodemografická data se zaměřením na seniory	2
2.1 Popis území.....	2
2.2 Věková struktura obyvatelstva.....	2
2.3 Ekonomická situace seniorů.....	5
2.4 Příspěvek na péči a dávky státní sociální podpory	9
2.5 Shrnutí	10
3 Použité metody zjišťování informací	11
3.1 Dotazník pro seniory – 1. 10. – 31. 10. 2019.....	11
3.2 Rozhovor s pracovníky Odboru sociálních věcí a zdravotnictví (OSVZ) Městského úřadu v Ostrově – 1. 10. 2019.....	11
3.3 Rozhovory se zástupci sociálních služeb, které poskytují služby seniorům Ostrova – 31.10.2019.....	11
3.4 Fokální skupiny (rozhovory se seniory o výsledcích dotazníkového šetření).....	12
4 Popis oblastí a výstupy šetření.....	12
4.1 Bydlení seniorů	12
4.1.1 Popis stávajícího stavu.....	12
4.1.2 Zjištěné poznatky a shrnutí.....	13
4.2 Zdravotní péče.....	16
4.2.1 Popis stávajícího stavu.....	16
4.2.2 Zjištěné poznatky a shrnutí.....	18
4.3 Stávající stav dostupnosti zdravotní péče, doprava ve městě	20
4.4 Zjištěné poznatky a shrnutí.....	21
4.5 Sociální služby.....	23
4.5.1 Popis stávajícího stavu sociálních služeb.....	23
4.6 Zjištěné poznatky k sociálním službám	28
4.7 Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2018–2020	31
4.8 Bezpečnost seniorů	33
4.8.1 Popis stávajícího stavu.....	33
4.8.2 Zjištěné poznatky	34
4.9 Aktivity seniorů ve volném čase	37
4.9.1 Popis stávajícího stavu možností aktivit pro seniory	37
4.10 Zjištěné poznatky	38
4.11 Náměty na změny ve městě	40
4.11.1 Poznátka zjištěné v dotazníkovém šetření	40
4.11.2 Poznátka zjištěné ve fokálních skupinách	40
5 Závěr.....	40
Seznam zkratk	43
Seznam příloh.....	43

1 Úvod

Cílem Koncepce seniorské politiky je poskytnout městu Ostrov kvalitní, o fakta se opírající dokument, který bude tvořit základ pro jejich budoucí kroky při vytváření optimálních podmínek pro zajištění kvalitního a důstojného života seniorů ve městě Ostrov.

ZADAVATEL:

Město Ostrov

Jáchymovská 1
363 01 Ostrova

ZPRACOVATEL:

Centrum pro komunitní práci západní Čechy

Americká 29
301 38 Plzeň

Tato koncepce navazuje na **Strategický plán rozvoje města Ostrov schválený zastupitelstvem města dne 12. září 2018 č. usnesení 114/18**, který se s ohledem na cílovou skupinu seniorů blíže rozpracovává a na **Komunitní plán rozvoje sociálních služeb a služeb jim blízkých města Ostrov na období 2018–2022**, zejména na část zacílenou na seniory a zdravotně postižené občany.

Seniorem se pro tuto koncepci rozumí občan Ostrova od 65 let výše.

Zpracovatel se při tvorbě Koncepce seniorské politiky ve městě Ostrov řídil městem zadanou osnovou, která zahrnovala tyto základní okruhy témat:

- Bydlení
- Zdravotní péče
- Sociální služby
- Bezpečí
- Využití volného času

Koncepce popisuje stávající situaci seniorů v jednotlivých výše uvedených oblastech a předkládá výsledky šetření s akcentem na skutečně zjištěné potřeby a přání seniorů, z nichž pak vycházejí navrhované výstupy, z nichž pak jsou v závěru definovány priority.

Poděkování úvodem patří paní Jitce Capkové z OSVZ, která přispěla ke vzniku této koncepce především skvělou organizací všech setkání a také ochotným přístupem při sumarizaci podkladů pro zpracovatele.

2 Sociodemografická data se zaměřením na seniory

2.1 Popis území

Ostrov je město v Karlovarském kraji, v okrese Karlovy Vary. Leží 10 km severovýchodně od Karlových Varů, na řece Bystřici a na úpatí Krušných hor pod Klínovcem a zaujímá rozlohu 50,41 km². Město Ostrov je obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností, jejíž správní obvod má rozlohu 339,29 km² a žije v něm 28 477 obyvatel. S hustotou osídlení 84 obyvatel na km² dosahuje průměru Karlovarského kraje. Ve správním obvodu Ostrov je zahrnuto 15 obcí: Abertamy, Boží Dar, Doupovské Hradiště, Hájek, Horní Blatná, Hroznětín, Jáchymov, Krásný Les, Merklín, **Ostrov**, Pernink, Potůčky, Stráž nad Ohří, Velichov a Vojkovice.¹

2.2 Věková struktura obyvatelstva

Pro stanovení koncepce seniorské politiky je důležité především zjistit, jakou část obyvatelstva města Ostrov senioři tvoří a jaká je prognóza vývoje této skupiny obyvatel.

Tabulka 1 Vývoj stavu obyvatelstva města Ostrova k 31. 12. 2018

Rok	Počet obyvatel	V tom ve věku			Průměrný věk	Index stáří	Přírůstek		
		0-14	15-64	65+			Celkový	Přirozený	Stěhováním
2008	17 357	2 364	12 334	2 659	40,4	112,5	107	44	63
2009	17 230	2 338	12 202	2 690	40,7	115,1	-127	-13	-114
2010	17 305	2 393	12 191	2 721	40,8	113,7	75	38	37
2011	17 222	2 423	12 023	2 776	41,3	114,6	-69	-15	-54
2012	17 235	2 471	11 884	2 880	41,5	116,6	13	-9	22
2013	17 182	2 491	11 729	2 962	41,8	118,9	-53	-21	-32
2014	17 089	2 507	11 563	3 019	42,1	120,4	-93	-21	-72
2015	17 079	2 568	11 418	3 093	42,3	120,4	-10	-17	7
2016	16 949	2 569	11 197	3 183	42,6	123,9	-130	-14	-116
2017	16 862	2 540	11 051	3 274	43	128,9	-84	9	-93
2018	16 731	2 453	10 889	3 389	43,5	138,2	-134	-44	-90

Zdroj: Autor, data ČSÚ, 2019.

Počet obyvatel města Ostrova (k 31. 12. 2018 činil 16 731) představoval 60 % obyvatel SO ORP Ostrov a 5,67 % obyvatel celého Karlovarského kraje. 49 % obyvatel tvořili muži, ženy pak 51 %.

Z údajů v tabulce 1 je patrné, že celkový počet obyvatel Ostrova se v průběhu desetiletí snížil o 626 osob (o 3,66 %), přičemž od roku 2013 je zaznamenán pravidelný meziroční pokles, který je vyjádřen zápornými hodnotami celkového přírůstku a je převážně ovlivněn migrací obyvatel z města (vystěhováním). Z pohledu věkových skupin tvoří nejpočetnější skupinu obyvatel občané v produktivním věku 15-64 let (65 %), jejich počet však každoročně pravidelně klesá, v průběhu desetiletí o 11,7 %. Naopak nejméně početnou skupinou jsou děti do 14 let, které

¹ Zdroj: ČSÚ (https://www.czso.cz/csu/xk/spravni_obvod_ostrov_charakteristika)

Koncepce seniorské politiky města Ostrova

představují 14,7 % obyvatel města. Jejich nárůst byl zaznamenán v letech 2010-2016, od té doby jejich počet opět mírně klesá. V průběhu desetiletí byl v dané skupině zaznamenán nárůst o 89 dětí (o 3,8 %).

Senioři nad 65 let zauímají druhou nejpočetnější skupinu obyvatel města (20,3 %) a jejich počet s každoroční pravidelností narůstá, v průběhu desetiletí se zvýšil o 27,5 %. Z tabulky 2 je dále patrné, že nejpočetnější skupinu představují senioři ve věku do 70 let a nárůst seniorů za poslední desetiletí je zaznamenán ve všech seniorských věkových kategoriích.

Tabulka 2 Věková struktura 65+ města Ostrova k 31. 12. 2018

Rok/věk	65–69	70–74	75–79	80–84	85–89	90–94	95+
2008	796	766	597	353	121	21	5
2009	801	737	628	347	146	26	5
2010	810	731	597	383	162	28	7
2011	838	729	589	405	215		
2012	916	720	620	413	211		
2013	957	732	638	404	231		
2014	986	728	616	441	248		
2015	1 037	736	624	425	271		
2016	1 083	762	611	440	287		
2017	1 063	835	613	467	296		
2018	1 085	867	623	490	237	76	11

Zdroj: Autor, data ČSÚ, 2019.

Dostupná data jednoznačně vypovídají o poklesu počtu obyvatel Ostrova a o celkovém stárnutí populace. Tento trend je vyjádřen pravidelným nárůstem průměrného věku a indexu stáří, což také koresponduje s demografickým vývojem SO ORP Ostrov i Karlovarského kraje (viz tabulky 3 a 4). Při srovnání údajů z těchto tří územních celků má město Ostrov hodnoty těchto ukazatelů nejvyšší, naopak pozitivním zůstává alespoň mírný nárůst dětské populace v průběhu desetiletí.

Tabulka 3 Vývoj stavu obyvatelstva v SO ORP Ostrov k 31. 12. 2018

Rok	Počet obyvatel	V tom ve věku			Průměrný věk	Index stáří	Přírůstek		
		0–14	15–64	65+			Celkový	Přirozený	Stěhováním
2008	30 128	4 497	21 635	3 996	38,8	88,9	62	92	-30
2018	27 848	4 195	18 352	5 301	42,8	126,4	-200	-68	-1132

Zdroj: Autor, data ČSÚ, 2019.

Tabulka 4 Vývoj stavu obyvatelstva v Karlovarském kraji k 31. 12. 2018

Rok	Počet obyvatel	V tom ve věku			Průměrný věk	Index stáří	Přírůstek		
		0–14	15–64	65+			Celkový	Přirozený	Stěhováním
2008	308 374	44 938	221 317	42 119	39,8	93,7	954	539	415
2018	294 896	44 461	191 556	58 879	42,9	132,4	-790	-736	-54

Zdroj: Autor, data ČSÚ, 2019.

Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Karlovarského kraje do roku 2050 (viz tabulka 5) předpokládá celkový úbytek obyvatel a změny ve věkové struktuře obyvatelstva. Zlomovým rokem se zdá být rok 2030, po kterém populace výrazně zestárne, sníží se podíl dětí do 15 let a výrazně naroste podíl obyvatel ve věkové skupině 65+. Tím pravděpodobně bude ubývat dětí ve školních zařízeních, naopak poroste poptávka po kapacitách zdravotních a sociálních služeb. Od roku 2040 dojde podle předpokladů ke snižování podílu seniorů do 70 let a zvyšování počtu osob ve vyšším seniorském věku 70+, což může do budoucna přinášet změnu také v posouvání doby potřebnosti sociálních služeb a v jejich zaměření spíše na věkovou skupinu 80+ oproti současné tradiční skupině 65+. V roce 2050 by lidé starší 65 let měli tvořit téměř třetinu obyvatelstva kraje. Jak je patrné z údajů přírůstku obyvatel, bude budoucí celkový počet obyvatel a věkové složení v kraji do větší či menší míry ovlivněn především vývojem vnitřní i zahraniční migrace. Projekce ukazuje, že bez přírůstků stěhováním bude úbytek obyvatel poměrně hluboký a povede k ještě výraznějšímu zhoršení věkové struktury.²

²<https://www.czso.cz/documents/10180/20538390/4025rrb.pdf/b9a04648-4c09-4faf-95d9-343882f26fae?version=1.0>

Tabulka 5 Predikce stavu obyvatel v Karlovarském kraji k 1. 1. daného roku

Rok	Počet obyvatel	V tom ve věku			Index stáří	Přírůstek		
		0–14	15–64	65+		Celkový	Přirozený	Stěhováním
2018	295 190	43 085	194 279	57 747	134	-1 317	-702	-615
2022	289 922	40 856	185 456	63 610	155,7	-1 317	-942	-375
2030	279 222	33 660	137 642	70 010	208	-1 370	-1 323	-47
2040	264 870	30 505	156 876	77 398	253,7	-1 426	-1 662	236
2050	251 437	26 631	139 926	81 880	307,5	-1 220	-1 744	524

Zdroj: Autor, data ČSÚ, 2019

2.3 Ekonomická situace seniorů

Jak je patrné z následujících dat, s rostoucím podílem seniorů a vyšší nadějí na dožití ve zdraví přibyl v kraji během desetiletí také počet ekonomicky aktivních seniorů. Tento stav může být také reakcí důchodců na částky důchodů, které jsou ve srovnání s ostatními kraji ČR jednoznačně nejnižší, jak je popsáno níže.

Tabulka 6 Podíl ekonomicky aktivních osob 60+ v Karlovarském kraji

Rok	Počet 60+ (v tis.)	Ekonomicky aktivní	Zaměstnaní v NH	Ekonomicky neaktivní
2008	61,4	7,3	7,1	54,1
2018	78,6	16,3	15,9	62,3

Zdroj: Autor, data VŠPS (Výběrové šetření pracovních sil).

Data o výplatách důchodů jsou dostupná pouze za území kraje nebo okresu, jako nejmenší územní jednotku. Z údajů (viz tabulka 7) je patrné, že příjemců důchodů v okrese přibývá, a to v rozmezí osmi let o 5,2 % (v celokrajském měřítku téměř o 6 %), což koresponduje s údaji o celkovém stárnutí populace a nárůstu seniorské populace, přičemž větší podíl příjemců tvoří ženy (v okrese 55,3 % v roce 2018). Naopak průměrná výše starobního důchodu je vyšší u mužů (v rámci okresu o 18 % v roce 2010 a o 16 % v roce 2018). Celková výše důchodů se v okrese v průběhu osmi let zvýšila o více jak 21 % a jeho průměrná výše je oproti celokrajskému měřítku o 21,- Kč vyšší.

Ze statistik ČSSZ dále vyplývá, že v celorepublikovém měřítku byla v roce 2018 v **Karlovarském kraji průměrná výše starobního důchodu nejnižší** (průměrná výše v ČR byla 12 418,- Kč a v Karlovarském kraji 12 029,- Kč)

Tabulka 7 Starobní důchodci celkem (Karlovarský kraj, okres Karlovy Vary) k 31. 12. 2018

Rok	Územní celek	Počet důchodců			Průměrná výše důchodu		
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
2010	Karlovarský kraj	23 300	40 231	63 531	11 051	9 028	9 925
	Okres Karlovy Vary	9 352	16 475	25 827	11 010	9 113	9 944
2018	Karlovarský Kraj	26 579	40 734	67 313	13 224	10 984	12 029
	Okres Karlovy Vary	10 644	16 530	27 176	13 192	11 068	12 050

Zdroj: Autor, data ČSSZ, a ČSÚ, 2019.

V uvedeném osmiletí přibylo v daném území také příjemců předčasných důchodů, celkově o 52,1 % v okrese a o 44,1 % v kraji. Následující tabulka prezentuje počty příjemců předčasných starobních důchodů z celkového počtu starobních důchodců. Průměrná výše předčasného starobního důchodu v ČR představovala ke konci roku 2018 částku 11 066,- Kč.³

Tabulka 8 Předčasné starobní důchody sólo (Karlovarský kraj, okres Karlovy Vary) k 31. 12. 2018

Rok	Územní celek	Počet předčasných důchodců			Průměrná výše důchodu		
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
2010	Karlovarský kraj	5 275	8 021	13 296	-	-	-
	Okres Karlovy Vary	1 785	2 719	4 504	-	-	-
2018	Karlovarský Kraj	7 994	11 160	19 154	11 843	9 873	10 765
	Okres Karlovy Vary	2 937	3 912	6 849	11 760	9 890	10 755

Zdroj: Autor, data ČSÚ a ČSSZ, 2019.

Tabulka 9 uvádí přehled o počtech sólo invalidních důchodců a o částkách invalidních důchodů podle stupně invalidity. Je z ní patrné, že celkový počet příjemců invalidního důchodu ve 3. stupni v průběhu osmi let výrazněji klesl, a to v okresním měřítku téměř o 26 % a v krajském měřítku o 16,6 %, přičemž ke konci posuzovaného období tento typ důchodu v rámci okresu pobíraly více ženy o 12 osob (na začátku období tomu bylo naopak o 4 osoby). Celková výše tohoto typu důchodu v uvedeném mezidobí stoupla v rámci okresu o 1 272,- Kč. Ke konci roku 2018 představoval průměrný invalidní důchod 3. stupně v ČR výši 11 059,- Kč.⁴

U počtu příjemců důchodu ve 2. stupni invalidity nebyla v rámci okresu během posuzovaného období zaznamenána žádná výrazná změna. Celková výše tohoto důchodu v uvedeném

³<https://www.cssz.cz/documents/20143/99389/2018prumernavyseoloduchoduvokresechakrajichcr.pdf/eed74178-15b5-29da-c134-8d6853b3b6d5>

⁴<https://www.cssz.cz/documents/20143/99389/2018prumernavyseoloduchoduvokresechakrajichcr.pdf/eed74178-15b5-29da-c134-8d6853b3b6d5>

mezidobí stoupla v rámci okresu průměrně o 546,- Kč a jeho průměrná výše v rámci ČR činila ke konci období 7 205,- Kč.⁵

Také údaje o příjemcích invalidního důchodu v 1. stupni nevykazují výraznou změnu, v uvedeném mezidobí byl zaznamenán mírný pokles jeho příjemců (v rámci okresu o téměř 11 %). Průměrná výše uvedeného typu důchodu se ve stejném období zvýšila o 1,5 % a v celorepublikovém měřítku ke konci období činila 6 207,- Kč.

Tabulka 9 Invalidní důchody sólo (Karlovarský kraj, okres Karlovy Vary) k 31. 12. 2018

Rok	Územní celek	Počet inv. důchodců ve 3. stupni			Průměrná výše důchodu		
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
2010	Karlovarský kraj	3 041	2 833	5 874	9 989	8 889	9 473
	Okres Karlovy Vary	1 020	1 016	2 036	9 844	8 791	9 330
2018	Karlovarský Kraj	2 570	2 331	4 901	11 122	10 437	10 803
	Okres Karlovy Vary	748	760	1 508	10 964	10 231	10 602
Rok	Územní celek	Počet inv. důchodců ve 2. stupni			Průměrná výše důchodu		
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
2010	Karlovarský kraj	852	711	1 563	6 718	6 187	6 479
	Okres Karlovy Vary	323	272	595	6 854	6 299	6 602
2018	Karlovarský Kraj	1 009	973	1 982	7 395	6 759	7 085
	Okres Karlovy Vary	314	277	591	7 422	6 831	7 148
Rok	Územní celek	Počet inv. důchodců v 1. stupni			Průměrná výše důchodu		
		Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
2010	Karlovarský kraj	2 015	1 722	3 737	6 204	5 680	5 966
	Okres Karlovy Vary	807	692	1 499	6 261	5 715	6 013
2018	Karlovarský Kraj	1 763	2 150	3 913	6 271	5 826	6 028
	Okres Karlovy Vary	622	714	1 336	6 313	5 908	6 098

Zdroj: Autor, data ČSÚ a ČSSZ, 2019.

⁵<https://www.cssz.cz/documents/20143/99389/2018prumernavyseoloduchoduvokresechakrajichcr.pdf/eed74178-15b5-29da-c134-8d6853b3b6d5>

Následující tabulky shrnují data o pozůstalostních důchodech. Převážná většina žen v okrese pobírala tento důchod v kombinaci se starobním důchodem (téměř 96 % v roce 2018). Celkový počet žen pobírajících vdovský důchod se v mezidobí osmi let v okrese snížil o 8,3 %, přičemž se snížil jak počet kombinovaných výplat se starobním důchodem (zhruba o 6 %), tak i sólo vyplácených vdovských důchodů (41,2 %). Průměrná výše této dávky vyplácené sólo činila pro ČR ke konci posuzovaného období 8 029,- Kč.

Tabulka 10 Vdovské důchody (Karlovarský kraj, okres Karlovy Vary) k 31. 12. 2018

Rok	Územní celek	Sólo		Kombinovaný		Celkem	
		Počet příjemců	Průměrná výše	Počet příjemců	Průměrná výše	Počet příjemců	Průměrná výše
2010	Karlovarský kraj	1 084	6 540	14 200	10 968	15 284	10 653
	Okres Karlovy Vary	391	6 505	5 820	10 984	6 211	10 702
2018	Karlovarský Kraj	618	7 658	13 637	13 134	14 255	12 897
	Okres Karlovy Vary	230	7 699	5 464	13 172	5 694	12 951

Zdroj: Autor, data ČSÚ, ČSSZ, 2019.

Vdovecké důchody jsou vypláceny ve výrazně nižším rozsahu než je tomu u důchodů vdovských, což vypovídá o dožívání vyššího věku u žen. Oproti vdovskému důchodu je u této dávky zaznamenán nárůst celkového počtu příjemců v uvedeném mezidobí o 5,7 % v rámci okresu a o 11,5 % v rámci kraje. Z 95 % je vplácen v kombinaci se starobním důchodem, přičemž příjemců sólo dávky v okresním měřítku ubylo v posuzovaném období o téměř 22 %. Ke konci roku 2018 činila průměrná výše této sólo vyplácené dávky v ČR 7 137,- Kč.⁶

Tabulka 11 Vdovecké důchody (Karlovarský kraj, okres Karlovy Vary) k 31. 12. 2018

Rok	Územní celek	Sólo		Kombinovaný		Celkem	
		Počet příjemců	Průměrná výše	Počet příjemců	Průměrná výše	Počet příjemců	Průměrná výše
2010	Karlovarský kraj	195	5 679	2 438	12 293	2 633	11 803
	Okres Karlovy Vary	73	5 622	1 020	12 300	1 093	11 854
2018	Karlovarský Kraj	160	6 861	2 777	14 950	2 937	14 509
	Okres Karlovy Vary	57	6 681	1 098	14 874	1 155	14 470

Zdroj: Autor, data ČSÚ a ČSSZ, 2019.

Vedle výše prezentovaných údajů Český statistický úřad dále každoročně publikuje **indikátor příjmové chudoby** za Českou republiku. Z dat za rok 2018 vyplynulo, že příjmovou chudobou

⁶<https://www.cssz.cz/documents/20143/99389/2018prumernavysesoloduchoduvokresechakrajichcr.pdf/eed74178-15b5-29da-c134-8d6853b3b6d5>

je ohroženo 9,6 % osob žijících v českých domácnostech. Vedle domácností nezaměstnaných (53,2 %) jsou příjmovou chudobou nejvíce ohroženi právě nepracující starobní důchodci (14 %). Z hlediska složení domácnosti jsou vedle matek samoživitelek nejohroženější senioři ve věku 65 let a více, především osaměle žijící důchodkyně. Hranice příjmů pro ohrožení chudobou byla v roce 2018 stanovena na 11 963,- Kč pro domácnost jednotlivce.⁷ **Z tabulky 7 je pak patrné, že průměrná výše sólo starobního důchodu v Karlovarském kraji ve stejném období činila 12 029,- Kč, u žen potom 10 984,- Kč, tedy ještě téměř o 1 000,- Kč méně, než představuje zmíněná hranice příjmů pro ohrožení chudobou.**

Volným přepočtem uvedených dat o počtech starobních důchodců (bez akceptace dalších ovlivňujících faktorů) bychom došli k závěru, že míra ohrožení příjmovou chudobou by mohla představovat ve skupině starobních důchodců asi 9 424 osob v rámci Karlovarského kraje a asi 3 805 osob (tj. 40 % starobních důchodců) v okresním měřítku.

S mírou ohrožení chudobou a z celorepublikového měřítka podprůměrnými důchody v kraji souvisí také problematika exekucí. Z dat webové aplikace Mapa exekucí⁸, která uvedené informace zveřejňuje od roku 2016, vyplývá, že v roce 2017 bylo ve městě Ostrov v exekuci 7 % osob ve věkové kategorii 65+. Toto procentuální zastoupení odpovídá pro daný rok 155 exekuovaným seniorům. 7% zastoupení pro skupinu seniorů v roce 2017 platilo také pro celý okres Karlovy Vary (1 123 osob) a celý Karlovarský kraj (3 104 osob). Pro rok 2016 aplikace uvedená data o seniorech vůbec neuvádí a pro rok 2018 jsou zveřejněná data o této věkové skupině pouze v okresním a krajském měřítku a vypovídají o nárůstu exekucí seniorů, a to v okrese Karlovy Vary na 10 %, tj. 1 393 osob a v kraji na 9 %, tj. 3 851 osob.⁹ Pokud uvažujeme v průměru procentuálního zastoupení krajského a okresního měřítka, pak by uvedený procentuální nárůst představoval asi 238 exekuovaných seniorů pro město Ostrov.¹⁰ V roce 2018 statistika vykazuje meziroční snížení celkového podílu osob v exekuci v okrese o 4,7 % a v kraji o 3,4 %.¹¹ Toto však neplatí pro věkovou skupinu 65+.

2.4 Příspěvek na péči a dávky státní sociální podpory

Osoby, které jsou především z důvodu nepříznivého zdravotního stavu závislé na pomoci jiné osoby, mají dle zákona o sociálních službách nárok na příspěvek na péči (PnP), jehož výše je odvozována od stupně závislosti na pomoci. PnP je tedy vyplácen především osobám se zdravotním postižením a seniorům a je určen výhradně k zajištění sociální péče příjemci příspěvku, a to prostřednictvím sociální služby nebo rodinným příslušníkem či jinou osobou. Příspěvek je přiznáván nebo jeho výše je měněna na základě místního šetření a posouzení posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení. Příspěvek vyplácí příslušné kontaktní pracoviště ÚP ČR.

Z údajů MPSV ČR zaznamenaných v tabulce 12 vyplývá, že v SO ORP OSTROV seniorská skupina tvoří téměř 60 % všech příjemců příspěvku na péči, přičemž počty těchto příjemců korespondují se stupněm závislosti (nejvíce výplat je v prvním stupni závislosti, nejméně pak

⁷ www.statistikaamy.cz/2019/06/kazdy-jedenacty-je-ohrozen-prijmovou-chudobou/

⁸ <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

⁹ <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

¹⁰ 15 % všech osob v exekuci (průměr mezi krajem a okresem)=2 509 exekuovaných osob z Ostrova, z toho 9,5 % seniorů v exekuci (průměr mezi krajem a okresem)=238 exekuovaných seniorů z Ostrova

¹¹ <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

ve čtvrtém). Z tabulky je dále patrné, že počet příjemců-seniorů každoročně mírně narůstá, v průběhu čtyř monitorovaných let je celkový nárůst o 63 osob.

Tabulka 12 Příspěvek na péči SO ORP Ostrov k 31. 12. 2018

Rok	Stupeň závislosti osob 65+				Celkem 65+	Celkem všechny PnP
	I.	II.	III.	IV.		
2014	198	188	107	47	540	947
2015	209	179	118	44	550	949
2016	218	172	129	44	563	941
2017	208	185	154	47	594	967
2018	197	196	157	53	603	966

Zdroj: Autor, data MPSV ČR (<https://www.mpsv.cz/cs/31567>)

Stav sociální situace seniorů v návaznosti na finanční příjmy či zdravotní stav lze také spatřovat v míře poskytovaných sociálních dávek, kdy osobám s nedostatečnými příjmy jsou určeny dávky státní sociální podpory či dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na bydlení – data nejsou k dispozici, doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí – viz tabulka 13). Ke kompenzaci nepříznivého zdravotního stavu jsou pak určeny dávky osobám se zdravotním postižením, mezi které patří např. příspěvek na mobilitu (viz tabulka 13). Ne všechny typy dávek však jdou úřadem práce vygenerovat dle věkových skupin příjemců, proto následující tabulka všechny tyto dávky neobsahuje. Ale i z uvedených údajů je patrné, že v roce 2019 byly počty příjemců všech vyčtených dávek nejvyšší, přičemž některé měly v průběhu posuzovaného období kolísavý charakter, u příspěvku na mobilitu je však vykazován pravidelný každoroční nárůst příjemců (v mezidobí posuzovaných let o 108 osob).

Tabulka 13 Přehled výplat dávek ÚP KoP Ostrov k 31. 8. 2018

	Příspěvek na bydlení		Doplatek na bydlení		Příspěvek na živobytí		Příspěvek na mobilitu	
	65+	Kč	65+	Kč	65+	Kč	65+	Kč
2014	-	-	9	21 325	12	22 655	260	93 200
2015	-	-	5	13 055	11	21 851	299	115 600
2016	-	-	9	24 881	21	52 437	320	116 800
2017	-	-	11	34 073	22	52 016	328	126 400
2018	-	-	11	36 976	21	45 291	358	176 550
2019	-	-	15	46 600	22	40 574	368	202 400

Zdroj: Autor, data ÚP ČR, Krajská pobočka Karlovy Vary

2.5 Shrnutí

Z uvedených demografických údajů je zřejmé, že senioři nad 65 let zauímají druhou nejpočetnější skupinu obyvatel města (20,3 %) a jejich počet s každoroční pravidelností narůstá, v průběhu desetiletí se zvýšil o 27,5 %.

Z predikce stavu obyvatel v Karlovarském kraji lze s jistotou odvodit, že počet seniorů ve městě Ostrov se bude i nadále zvyšovat, poroste také věkový průměr seniorů.

Průměrná výše sólo starobního důchodu v Karlovarském kraji je nejnižší v České republice. Zatím co v ČR byl v roce 2018 průměrný důchod 12 418,- Kč, v Karlovarském kraji činil pouze 12 029,- Kč, u žen potom 10 984,- Kč, tedy ještě téměř o 1 000,- Kč méně, než představuje hranice příjmů pro ohrožení chudobou (11 963,- Kč).

Dosavadní statistiky nárůstu počtu příjemců příspěvku na péči a příspěvku na mobilitu, jednoznačně vypovídají o trvalé stoupající tendenci počtu seniorů se sníženou mírou soběstačnosti a invalidních důchodců.

3 Použité metody zjišťování informací

Jak již bylo v úvodu řečeno, osnovu koncepce tvoří těchto 5 základních oblastí:

- Bydlení
- Zdravotní péče
- Sociální služby
- Bezpečí
- Využití volného času

Při zjišťování potřeb seniorů v rámci výše uvedených oblastí, byly využity níže uvedené metody/nástroje. Výstupy získané z realizovaných šetření byla podkladem pro zpracování koncepce.

3.1 Dotazník pro seniory – 1. 10. – 31. 10. 2019

Dotazník pro seniory byl součástí říjnového čísla Ostrovského měsíčníku, k vytištění byl k dispozici na webových stránkách města Ostrov pod odkazem aktuality a zároveň jej bylo možno vyplnit elektronicky na stránkách

<https://www.surveio.com/survey/d/G4C1R5B4A9F9B8Q9X>,

Dotazník anonymně vyplnilo 122 ostrovských seniorů, z toho 38 mužů a 84 žen. Nejvíce respondentů bylo z věkové kategorie 76–85 let (48 dotazníků) a dále z věkové kategorie 66–75 let (40 dotazníků). Seniorů ve věkovém rozpětí 60–65 let vyplnilo dotazník 19 osob a nad 85 let bylo 15 respondentů.

Uvedený vzorek seniorů je z hlediska složení genderově a věkově reprezentativní, takže i výstupy z dotazníkového šetření je možné považovat za vypovídající.

Celkové vyhodnocení dotazníkového šetření včetně komentářů je uvedeno v příloze č. 1.

3.2 Rozhovor s pracovníky Odboru sociálních věcí a zdravotnictví (OSVZ) Městského úřadu v Ostrově – 1. 10. 2019

Jednalo se o polostrukturovaný rozhovor, zaměřený jak na zjišťování stávajícího stavu jednotlivých oblastí, tak na zjišťování náhledu pracovníků OSVZ na problémy v jednotlivých oblastech, týkajících se seniorů. Součástí rozhovoru byly i návrhy na řešení problémů, které pracovníci odboru nejčastěji řeší.

3.3 Rozhovory se zástupci sociálních služeb, které poskytují služby seniorům Ostrova – 31. 10. 2019

Jednalo se o 9 strukturovaných rozhovorů zacílených na získání informací od poskytovatelů sociálních služeb, a to jak na jejich aktuální situaci, tak i na situaci seniorů ve městě.

Rozhovorů se zúčastnili zástupci následujících poskytovatelů sociálních služeb:

- Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o.p.s. (odborné sociální poradenství, osobní asistence)
- Domov pro seniory Květinka, s.r.o.

- Domov pro osoby se zdravotním postižením v Perninku (Domov pro seniory)
- Domov pro zdravotně postižené v Mariánské (Domov pro seniory)
- KSK centrum, o.p.s. (odborné sociální poradenství)
- Oblastní charita Ostrov (Domov pokojného stáří, Domov blahoslaveného Hroznaty)
- Res Vitae, z.s. (pečovatelská služba)
- Světlo Kadaň, z.s. (terénní program)
- TyfloCentrum Karlovy Vary, o.p.s (předčitatelské a průvodcovské služby, sociální rehabilitace, sociálně-aktivizační služby)

3.4 Fokusní skupiny (rozhovory se seniory o výsledcích dotazníkového šetření)

Focus groups (fokusní nebo ohniskové skupiny) jsou jednou z metod získávání dat zejména v kvalitativním výzkumu. Používají se často v sociologii a psychologii, ale i v dalších oborech. Spočívají v moderované diskusi, která má za cíl prozkoumat postoje, názory, mínění veřejnosti, často v souvislosti s průzkumem názorů cílové skupiny na určitou oblast života. Standardní počet účastníků je 6–8, doba trvání 2 hodiny¹².

První fokusní skupina se uskutečnila 18. 11. 2019 v Oblastní charitě Ostrov od 10.00 h do 12.30 h a zúčastnilo se jí 8 seniorů.

Druhá fokusní skupina se uskutečnila 27. 11. 2019 v Domě s pečovatelskou službou od 10.00 h do 11.45 h a zúčastnilo se jí 6 seniorů.

Účastníkům fokusních skupin byly představeny výsledky dotazníkového šetření, kdy ke každé otázce obsažené v dotazníku, respektive k jejímu výsledku, byla iniciována diskuze za účelem hlubšího zjištění názorů seniorů k dané věci.

Obou fokusních skupin se zúčastnily pracovnice Živnostenského odboru Městského úřadu v Ostrově, které v krátkém vstupu varovaly přítomné před novými praktikami tzv. „šmejdů“.

4 Popis oblastí a výstupy šetření

Veškeré podklady pro popis stávajícího stavu sledovaných oblastí získali zpracovatelé od OSVZ, z webových stránek města Ostrov, jeho příspěvkových organizací, z vysílání TV Ostrov a ze stránek Ostrovské nemocnice

4.1 Bydlení seniorů

4.1.1 Popis stávajícího stavu

Město Ostrov disponuje cca 800 městskými byty, z nichž přímo pro bydlení seniorů je určeno 130 bytů (16,25 %).

112 bytů o velikostech (1+0, 1+kk, 1+1 a jeden 2+1) je v **Domě s pečovatelskou službou** na Hlavní tř. č. p. 1365-7 v Ostrově. Zde také sídlí pečovatelská služba Res Vitae z.s. Dle pravidel schválených Radou města Ostrov ze dne 9. 12. 2019 může žádost o byt v domě s pečovatelskou službou podat žadatel s trvalým pobytem v Ostrově nebo jeho částech, který je poživitelem starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně a je příjemcem pečovatelské služby. Tyto podmínky musí žadatel splňovat od data podání žádosti,

¹² Zdroj: Wikipedie

až po ukončení případného nájemného vztahu. Dále může podat žádost i žadatel, který je těžce zdravotně postižený, nebo žadatel, který požaduje přidělení bytu v DPS ze zdravotních, či jiných vážných důvodů. Žádost může podat i občan s trvalým pobytem ve spádových obcích města Ostrova (ORP) pouze za podmínky, že obec, v níž má žadatel trvalý pobyt, bude hradit měsíčně částku 500,- Kč městu Ostrov za každého občana, který bude umístěn v DPS v Ostrově, a to po celou dobu jeho pobytu v DPS v Ostrově. Nájemní smlouva se uzavírá na dobu určitou, s možností prodloužení. Výše nájemného v Domě s pečovatelskou službou na Hlavní tř. č. p. 1365-7 v Ostrově je 30,16 Kč/m². Aktuálně OSVZ eviduje 5 žádostí. V loňském roce bylo přiděleno 14 bytů v DPS.

18 bytů v Komunitním domě seniorů (Kodus) v Hornické ul. čp. 617 v Ostrově, kde jsou byty o velikosti 1+kk, z nichž 2 jsou bezbariérové. Byty v Kodusu jsou určeny pro seniory s trvalým pobytem v Ostrově nebo jeho částech, od dovršení 60 let, jejichž průměrný měsíční příjem za 12 měsíců před uzavřením nájemní smlouvy činí maximálně 1 násobek průměrné měsíční mzdy v případě jednočlenné domácnosti nebo 1,2 násobek v případě dvoučlenné domácnosti. Výše nájemného v Kodusu činí 40,- Kč/m². V loňském roce byly přiděleny 2 byty.

Bez rozdílu věku je možné v Ostrově podat žádosti o byty:

64 bytů na adrese Jáchymovská 1377 je určeno pro mimořádné přidělení bytu v Ostrově. Věk žadatele zde není nijak omezen. Tento dům je rozdělen na dvě části, starší část a přístavbu, ve které jsou i dva bezbariérové byty. Byty jsou pouze s minimálním vybavením, což ve starší části je pouze umyvadlo a akumulární kamna. Sociální zařízení a sprchy jsou společné. V přístavbě je sprchový kout a WC součástí bytu, i tady je vybavení minimální. Byty jsou o velikosti 1+0. Nájemné v Jáchymovské 1377 činí 30,- Kč/m².

37 bytů Obytného souboru Klášter v Klášterní ulici, č. 141, z nichž dva jsou bezbariérové, je určeno rovněž žadatelům bez rozdílu věku. Kromě základních podmínek, jako je doložení trvalého bydliště v Ostrově, bezdlužnost vůči městu a bezdlužnost na dřívější užívání městských bytů, je nutné doložit i příjem jednotlivce nebo osob ve spol. domácnosti za předcházející rok. Příjem dokládají také osoby, které s žadatelem v přiděleném bytě budou bydlet. V případě bytu o výměře do 70 m² je požadovaná hranice příjmu 18.000,- Kč, u bytů s výměrou nad 70 m² je požadován příjem do 23.000,- Kč. K dispozici jsou byty 1+kk, 1+1, 2kk, 2+1, 3kk, 3+1. Výměra bytů je od 49 m² do 121 m². Toto opatření souvisí s možným vyšším výdajem za zálohy na el. energii a plyn. Cena za m² v bytech obytného souboru Klášter Ostrov činí 50,58,- Kč.

Pro seniory, kteří potřebují péči a pomoc druhé osoby 24 hodin denně, jsou v Ostrově určeny **pobytové služby**, jejichž problematika bude podrobněji rozpracována v kapitole o sociálních službách.

4.1.2 Zjištěné poznatky a shrnutí

Získané poznatky z dotazníkového šetření

Cílem otázky č. 3 bylo zjistit, jak senioři bydlí. Téměř třetina respondentů dotazníku (32 %) uvedla, že bydlí samostatně ve vlastním bytě či domku. Téměř stejný počet respondentů (29,5 %) uvedl, že bydlí s manželem (manželkou) či druhem (družkou). 10 % uvedlo, že bydlí sami v nájemním bytě nebo s dospělými dětmi (6,6 %).

V obou zmíněných kategoriích je potenciál budoucích zájemců o byty v DPS, případně o pobytové služby, pokud již terénní pečovatelská služba nebude dostačující.

12,3 % respondentů uvedlo, že bydlí v DPS či v Kodusu a 9 % respondentů bylo z domova pro seniory.

Získané poznatky z fokusních skupin ze dne 18. a 27. 11. 2019:

Také většina účastníků fokusních skupin žije dosud samostatně (případně s manželem) ve vlastním nebo nájemním bytě. O způsobu a možnosti požádat si o byt v DPS jsou dostatečně informováni, vědí, kam se v případě problémů obrátit (OSVZ, pečovatelská služba). Obecně byl na fokusních skupinách prezentován názor, že nejdůležitější je soběstačnost, dokud to jde, chtějí senioři bydlet ve „svém“.

Někteří senioři mají nízké důchody, nájem sice hradí, ale nemohou si pak dopřát vše, co by chtěli. V kontextu toho zazněl názor, že město by mělo zřídit levnější (menší) byty pro důchodce. Zároveň by tak získalo městské byty.

Ačkoliv s tím nemají osobní zkušenost, účastníci fokusních skupin si myslí, že kapacita pobytových služeb je malá.

Poznatky získané z rozhovoru s pracovníky OSVZ dne 1. 10. 2019:

Dle sdělení pracovníků odboru, klientů seniorů přibývá, stále více se na odbor obracejí s požadavkem zajištění vhodného bydlení. Někdy z důvodu zhoršení zdravotního stavu a nesoběstačnosti a dost často i z rodinných důvodů – např. uvolnění bytu pro vnuky, společné bydlení s rodinou přestává vyhovovat (chtějí klid) apod. Finanční problémy seniorů na odboru řeší málokdy.

Aktivní, soběstační senioři se na odbor neobracejí, pracovníci odboru se účastnili setkání seniorů, kde je informovali o službách a možnostech pomoci, ale nebyl o to příliš zájem.

Bydlení je jednoznačně nejčastější problém, který senioři na odboru řeší, a to především v souvislosti se zdravotním stavem nebo s rodinnými vztahy.

Pokud senior podá žádost včas a splňuje všechny náležitosti, není problém mu přidělit byt v DPS nebo v Kodusu. Odbor eviduje aktuálně 5 žádostí na ubytování v DPS, v loňském roce bylo přiděleno 14 bytů v DPS a 2 byty v Kodusu.

Doplňujícím dotazem bylo zjištěno, že mezi evidovanými dlužníky města jsou dva senioři, kteří dluží na nájemném. Občas senioři mají na nájmu dluh, ale jedná se ve většině případů o dluhy vzniklé na nájemném v souvislosti s hospitalizací v nemocnici, kdy je problém po upozornění ihned vyřešen a nájemné je doplaceno.

Těžko řešitelné problémy nastávají se zajištěním vhodného ubytování seniorů vyžadujících celodenní péči při jejich propouštění z nemocnice. Nemocnice neinformuje včas OSVZ o propuštění klienta, který není schopen se sám o sebe plnohodnotně postarat. Pracovníci pak musí hledat okamžité řešení, což je, vzhledem k nedostatku míst v pobytových zařízeních, problém.

Problém nedostatečné kapacity pobytových zařízení by chtěl OSVZ řešit zavedením pobytových služeb přímo v DPS. Ideálním řešením dle odboru by bylo mít třetinu bytů v DPS v režimu pobytové služby (z jednoho pavilonu udělat domov pro seniory).

Město dále disponuje 64 holobyty, které jsou rozděleny na starou a novější část. Jsou zde i bezbariérové byty. Tyto byty jsou využívány pro krizové situace, jsou přidělovány mimořádně, bez předem evidované žádosti v pořadníku, a to i seniorům. V loňském roce bylo přiděleno 10 těchto bytů. Pro případy nesoběstačných seniorů však tyto byty nelze využít.

Koncepce seniorské politiky města Ostrova

Město má nově zřízený krizový byt, který je primárně určen pro klientelu OSPOD, ale jeho využití při propuštění seniora ze zdravotnického zařízení není v současné době prakticky možné. O přidělení tohoto bytu na maximální dobu 3 měsíců se však musí dopředu požádat. Odbor v současné době eviduje 3 žádosti (všechny OSPOD). Byt je ve 3. patře bez výtahu, což je pro seniory další komplikace.

Poznatky získané z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb:

V rámci sociálních služeb je nejvíce řešena problematika ubytování nesoběstačných seniorů. Pobytové sociální služby evidují výrazný nárůst klientely, což dokládají navýšením počtu žadatelů (blíže v kapitole sociální služby). Posunul se také věk žadatelů a jejich míra závislosti na pomoci druhé osoby.

Nárůst klientely eviduje i pečovatelská služba, která často poskytuje úkony spojené s údržbou bytu, zaznamená-li zhoršení zdravotního stavu, je nápomocna i při zprostředkování pobytové služby.

Ze strany klientů pečovatelské služby je stále více využíváno úkonů poskytovaných v odpoledních a podvečerních hodinách. Trvalý nárůst počtu klientů vykazuje také TyfloCentrum, poskytující služby nevidomým.

Terénní sociální služby a odborné sociální poradenství řeší se seniory především problémy rodinných nebo sousedských vztahů, finanční problémy v souvislosti s poskytováním dávek a příspěvků, bydlení řeší také, ale není to prioritou.

Shrnutí

Město má aktuálně cca 800 bytů, z toho 16,5 % tvoří byty určené přímo seniorům. Stávající počet bytů pro seniory se jeví (zatím) dostačující, ale s přihlédnutím k prognózám o nárůstu počtu seniorů, zvyšování jejich průměrného věku a jejich finančním možnostem bude pravděpodobně nezbytné v horizontu cca 15 let navýšit počty bytů určených pro seniory.

Nejpalčivějším aktuálním problémem v oblasti bydlení seniorů je bezpochyby zajištění dostatečné kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory, kteří potřebují 24 hodinovou péči (blíže v kapitole sociální služby).

Senioři jsou již nyní druhou největší skupinou občanů Ostrova (tvoří 20%) a předpokládá se, že se bude jejich počet v příštích dvou desetiletích stále zvyšovat.

SWOT analýza pro oblast bydlení seniorů:

Silné stránky	Slabé stránky
Dostatečná kapacita bytů v DPS a v Kodusu pro částečně soběstačné seniory. Existence městských bytů pro krizové situace (mimořádné přidělení). Dostatečná informovanost seniorů o možnosti získání bytů.	Nedostatek menších, finančně dostupných bytů pro seniory.
Příležitosti	Ohrožení
Prostor pro rozšíření počtu finančně dostupných bytů určených seniorům,	Vrůstající počet seniorů a zvyšování jejich věkového průměru. Nízké příjmy seniorů v kraji v souvislosti se zvyšujícími se náklady na živobytí.

např. vyčleněním stávajících městských bytů či snížením nájemného pro osoby v seniorském věku.	Zadluženost seniorů.
--	----------------------

4.2 Zdravotní péče

4.2.1 Popis stávajícího stavu

Zdravotní péči v Ostrově zajišťují výhradně soukromé subjekty.

Vlastníkem **Nemocnice v Ostrově** je Nemos Plus, s.r.o. která zajišťuje následující zdravotní služby¹³:

- Oddělení Následné intenzivní péče – NIP
- Oddělení Dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče – DIOP
- Oddělení následné péče
- Oddělení odlehčovací ventilační péče a DIOP II.
- Interní oddělení
- Centrum jednodenní a plánované chirurgie
- Jednodenní ortopedie
- Psychiatrické a psychoterapeutické oddělení
- Rehabilitační lůžkové oddělení
- Rehabilitační ambulance, fyzikální terapie, vodoléčba a rázová vlna
- Oddělení odlehčovací a paliativní péče
- Urologie
- Ergoterapeutická poradna
- Kardiologická ambulance
- Psychologické poradny
- Lékařská služba první pomoci
- Gastroenterologická ambulance
- Radiodiagnostické oddělení – počítačová tomografie (CT), digitalizace provozu PACS OKB
- Specializované poradny
- Anesteziologie
- Oddělení klinické biochemie
- Centrální sterilizace
- Nutriční terapeut

Vlastníkem **Polikliniky v Ostrově** je První Ostrovská lékařská s.r.o.

Na poliklinice je zajištěno:

- Praktické lékařství pro děti a dorost (2 ambulance),
- Praktické lékařství pro dospělé (2 ambulance),
- Dermatovenerologie – kožní (1 ambulance),
- Anesteziologie (1 ambulance),
- Chirurgie ambulance),
- Gynekologicko porodnická praxe (3 ambulance),

¹³ Zdroj: webové stránky Nemocnice Ostrov <http://www.nemostrov.cz/zdravotnicke-sluzby/>

- Interna, diabetologie (1 ambulance),
- Interna a gastroenterologie (1 ambulance),
- Interna plicní (1 ambulance),
- Neurologie (1 ambulance),
- Oční lékař (2 ambulance)
- ORL- ušní nosní krční (1 ambulance),
- Ortopedie (1 ambulance),
- Psychiatr pro dospělé (1 ambulance),
- Radiagnostická ambulance
- Ambulance zubních lékařů (4 ambulance)
- Odběry krve zajišťuje soukromá laboratoř.
- Fyzioterapeut (1 ambulance)
- Logoped (1 ambulance)

Ve městě dále působí 6 praktických lékařů, 8 zubních lékařů, 2 rehabilitační lékaři a ambulance rehabilitace v nemocnici Ostrov a 3 psychiatři pro dospělé.¹⁴

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví v rámci komunitního plánování sociálních a návazných služeb projednává v pracovní skupině pro seniory a zdravotně postižené problematiku zdravotnictví v Ostrově. Každoročně je v rámci této skupiny aktualizován materiál s názvem Přehled zdravotní péče v ostrovském regionu, který popisuje detailně služby zdravotní péče v Ostrově. Tento materiál je zveřejňován na stránkách města, pod záložkou „témata“ a „zdravotnictví“. Členkou pracovní skupiny pro seniory je sociální pracovnice nemocnice v Ostrově, čímž by měla být zajištěna spolupráce města a nemocnice, jako největšího poskytovatele zdravotní péče v Ostrově. Pro rok 2019 byl tento přehled aktualizován v říjnu 2019.

Odbor sociálních věcí a zdravotnictví nabízí seniorům seniorskou obálku (I.C.E. karta), která má pomoci záchranné lékařské službě v případě zásahu u náhlé zdravotní příhody u samostatně bydlicího seniora.

Od r. 2019 nabízí OSVZ seniorům tísňová tlačítka která slouží k poskytování terénní služby tísňové péče Anděl na drátě. Anděl na drátě, z.ú. je registrovaná sociální služba ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, která kromě NON-STOP asistenční tísňové služby dále zajišťuje i Linku Důvěry a bezpečí pro seniory a poradnu pro seniory. Tlačítka jsou určena pro osaměle žijící seniory z Ostrova a jeho částí, kteří jsou starší 70 let. Měsíční úhrada za používání tlačítek stojí 380,- Kč. Odbor má k dispozici 11 ks tísňových tlačítek.

Ve městě působí Agentura Katka – Agentura domácí zdravotní péče s.r.o.

Cílovou skupinou jsou občané města Ostrova a okolí, u nichž ošetřující lékař po zhodnocení celkového zdravotního stavu rozhodne o poskytování domácí zdravotní péče. Terénní zdravotní péči v domácím prostředí zajišťují zkušené zdravotní sestry. V rámci této péče je poskytována ošetřovací návštěva až 3x denně, 7 dní v týdnu; vyšetření zdravotního stavu sestrou (krevní tlak, glykemie, EKG); odběr krve, moči; infuzní terapie; aplikace injekcí, inzulínu, nácvik soběstačnosti, výcvik práce s glukometrem.

¹⁴ Zdroj: Přehled zdravotní péče v ostrovském regionu 2019

4.2.2 Zjištěné poznatky a shrnutí

Poznatky získané z dotazníkového šetření

Problematicke zdravotnictví byly v dotazníkovém šetření věnovány otázky č. 8 a 9.

Na otázku č. 8, zda je respondent spokojen s poskytovanou zdravotní péčí v Ostrově, odpovědělo všech 122 respondentů, z toho 40 uvedlo, že je spokojeno, 44 že je spíše spokojeno, 25 respondentů uvedlo, že spíše není spokojeno a 15 vyjádřilo jednoznačnou nespokojenost. Procentuálně tedy je zcela nebo spíše spokojeno téměř ¾ respondentů (70 %). Přesto často i tito respondenti vyjadřovali své názory v otázce č. 9, která dávala možnost sdělit, co senioři ve zdravotnictví nejvíce postrádají, zda dopravní dostupnost zdravotní péče nebo více specialistů či zajištění sociálních lůžek v nemocnici, případně sami mohli uvést jiné názory. Respondenti ve svých odpovědích jasně vymezili dva základní problémy: 54 respondentů postrádá **více specialistů** a 53 respondentů požaduje **zlepšení dopravního spojení** do nemocnice a na polikliniku. Vzhledem k tomu, že se v průběhu šetření ukázala doprava po městě jako prioritní problém pro seniory, rozhodli se zpracovatelé koncepce tomuto tématu věnovat samostatně – viz bod 4.2.3 Dostupnost zdravotní péče (doprava po městě).

Potřebu více specialistů uvedlo 54 respondentů (44 %), z toho v 16 odpovědích nebylo blíže specifikováno, o jaké speciality by mělo jít. 13x se objevil požadavek zubaře, 7x ortopedie, 7x zajištění funkční 24 hodinové pohotovosti, 6x neurolog, 6x kardiolog, 3x více praktických lékařů.

K potřebě sociálních lůžek v nemocnici se přiklonilo 29 respondentů (23,8 % všech dotazovaných).

Získané poznatky z fokusních skupin ze dne 18. a 27. 11. 2019

Účastníci obou fokusních skupin uvádějí, že chybí zubaři, stávající neberou nové pacienty. Chybí i zubní pohotovost. Také praktičtí lékaři stárnou.

Chybí i běžná pohotovost, sice ji nemocnice na svých stránkách nabízí, ale jedná se pouze o pohotovost v rámci interny.

Úroveň poskytování péče stávající nemocnice v Ostrově se nedá srovnat s úrovní péče bývalé nemocnice. Nemocnice je velká, mluví se o ní, ale v poskytování péče lidem ve městě úroveň služeb klesá. Senioři se domnívají, že pro nemocnici nejsou dostatečně zajímaví z ekonomického hlediska, že nemocnice preferuje výnosnější obory. Zrušila se některá potřebná oddělení – dětské a porodnice, místo toho bylo otevřeno plastické oddělení. Někteří specialisté neordinují po celý týden, ale pouze dojíždějí. 3x týdně dojíždí ortoped, neurolog a urolog také dojíždí 1x v týdnu. Senioři postrádají také rehabilitaci, ta sice ve městě je, má dobrou úroveň, ale kapacitně nestačí. Jsou velmi dlouhé čekací doby.

Poznatky získané z rozhovoru s pracovníky OSVZ dne 1. 10. 2019

V nemocnici nejsou sociální lůžka, což způsobuje problém při propouštění osob, které potřebují celodenní péči, ale nemá se o ně kdo starat. Nemocnice nepostupuje ve smyslu zákona o sociálních službách a neřeší včas s OSVZ zajištění odpovídající péče pro nesoběstačné klienty a klienty s omezenou soběstačností. O krizové situaci klienta se tak odbor dozvídá často až od něho.

Odlišnou zkušenost má odbor např. s psychiatrickou nemocnicí v Dobřanech, kdy zajištění pacienta po propuštění řeší sociální pracovnice nemocnice s odborem včas.

Koncepce seniorské politiky města Ostrova

Určitým způsobem je navázána spolupráce se sociální pracovníci ostrovské nemocnice v rámci pracovní skupiny pro seniory a zdravotně postižené, ale ve vzájemné komunikaci mimo skupinu jsou ještě rezervy.

Odbor by měl zájem o spolupráci s lékaři, kteří dle pracovníků odboru poskytují pacientům mylné informace. Posílají je např. na OSVZ požádat o různé dávky, nemají přehled o činnostech různých sociálních institucí a služeb. Odbor se snaží lékaře informovat, ale odezva od lékařů je minimální.

Poznatky získané z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb

Pobytové služby nejvíce spolupracují s lékaři. Spolupráci s praktickými lékaři nebo psychiatry hodnotí na výbornou, spolupráci s nemocnicí jako slabší. Rozhovory s poskytovateli pobytových sociálních služeb potvrdily, že zdravotnická zařízení často nedávají včas informace o chystaném propuštění pacienta, který nebude schopen se doma sám o sebe postarat. Pobytové služby pak nemohou na krizovou situaci reagovat.

V závěrečných námětech na zlepšení situace ve městě padl ze strany poskytovatelů názor, že lékaři specialisté mají dlouhé čekací doby, což ukazuje na jejich nedostatek.

Shrnutí

Poměrně výrazná část seniorů vyjádřila s poskytováním zdravotní péče ve městě spokojenost. Výhrady, které se objevily, mají většinou celorepublikový charakter. Lékaři stárnou, je jich nedostatek. Týká se to jak praktických lékařů, tak specialistů. Senioři v Ostrově postrádají nejvíce zubaře, chybí jim zajištění 24 hodinové pohotovosti, neboť nemocnice pohotovost poskytuje pouze v rámci interny. Nemocnice nemá u seniorů dobrý zvuk, domnívají se, že preferuje výnosnější obory. Rezervy jsou též ve spolupráci nemocnice s OSVZ a s pobytovými službami.

SWOT analýza pro oblast zdravotnictví:

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Senioři jsou s poskytováním zdravotní péče povětšinou spíše či zcela spokojeni.</p> <p>Velmi dobrá spolupráce sociálních služeb s praktickými lékaři či psychiatry.</p>	<p>Ve městě působí málo specialistů nebo jsou jejich ordinační hodiny omezené - objednací a čekací doby jsou dlouhé.</p> <p>Chybí zubaři, stávající zubaři nepřijímají nové pacienty. Chybí také zubní pohotovost.</p> <p>Ve městě chybí 24 hodinová pohotovost.</p> <p>Nemocnice nedisponuje sociálními lůžky.</p> <p>Chybějící spolupráce nemocnice na zajištění potřebné péče při propouštění nesoběstačného pacienta.</p> <p>Slabá spolupráci lékařů s OSVZ v sociální oblasti/problematické.</p>
Příležitosti	Ohrožení
<p>Možnost většího zajištění zdravotní péče cílené na seniory, např. zajištění sociálních lůžek v nemocnici, posílení kapacit specialistů.</p>	<p>Lékaři stárnou, odcházejí, těžko se hledají noví kolegové.</p> <p>Vzrůstající počet seniorů a zvyšování jejich věkového průměru avizuje do budoucna</p>

<p>Lepší spolupráce mezi psychiatrickým oddělením nemocnice a OSVZ a pobytovými sociálními službami zejména v případech propouštění nesoběstačných seniorů (postup dle zákona o sociálních službách).</p> <p>Pravidelná nebo alespoň občasná setkávání lékařů, pracovníků odboru a poskytovatelů sociálních služeb s cílem zlepšení vzájemné informovanosti.</p>	<p>zvýšenou potřebu lékařské a zdravotní péče. Možnost omezení/snížení zdravotní péče z důvodu soukromého vlastnictví nemocnice</p>
--	---

4.3 Stávající stav dostupnosti zdravotní péče, doprava ve městě

Ze získaných informací v rámci šetření vyplynulo, že doprava po městě je pro seniory velkým problémem, který by chtěli změnit. Proto je žádoucí této oblasti věnovat pozornost.

Senioři pro dopravu do zdravotnických zařízení a celkově po městě mohou používat městskou hromadnou dopravu nebo Senior Expres. Mohou také využívat dopravu vlastním autem, pokud jej mají. Tento způsob dopravy po městě je však pro seniory finančně náročný a s přibývajícím věkem většina seniorů řízení auta omezuje. Zpracovatel se v rozsahu zadání práce blíže nezabýval zjišťováním počtu vlastníků vozidel u seniorů, ani zjišťováním počtu aktivních řidičů seniorů a zaměřil se pouze na první dva způsoby dopravy.

Městská hromadná doprava (dále jen MHD) ve městě Ostrov je v současné době zajišťována 4 autobusovými linkami:

- MHD 1 Nemocnice – Průmyslová zóna – Náměstí (a zpět) – ve všední dny jsou s výjimkou ranních hodin intervaly cca 1,5 hodiny, o víkendu jedou 3 spoje
- MHD 2 Nádraží – Náměstí (a zpět) ve všední dny jedou 4 spoje, o víkendu žádný
- MHD 3 Náměstí – Tesco – Lidl – Poliklinika – Zámek – Náměstí ve všední dny 5 spojů od 8.00 do 14.00, o prázdninách pouze tři spoje, o víkendu dva spoje
- MHD 4 Náměstí – Vykmanov – Hluboký – Náměstí, ve všední dny 4 spoje, o víkendu, jarních letních a vánočních prázdninách nejede vůbec.

Pro seniory město nabízí možnost individuální dopravy Senior Expresem. Provozovatelem Senior Expresu je město prostřednictvím městské policie, průkaz Senior Expresu vystavuje pracovníce OSVZ.

Senior Expres je určen:

- občanům města Ostrov starším 67 let,
- občanům města Ostrov starším 18 let s průkazem ZTP nebo ZTP/P,
- občanům s trvalým pobytem v Ostrově,
- pouze vlastníků průkazu Senior Expres.

Služba nenahrazuje úkony pečovatelské ani záchranné služby (v případě přepravy po lékařských zákrocích musí mít senior svůj doprovod).

Řidič nepřebírá odpovědnost doprovodu, nedoprovází seniora k lékaři, nepomáhá s nákupy apod.

Provozní doba je ve všední dny od 7.00 – 11.00 a 12.00 – 16.00 hodin.

Cena jedné jízdy je 20 Kč.

Senior Expres zajišťuje pro výše uvedené seniory dopravu po městě a telefonické objednávky jsou přijímány nejdéle půl dne před plánovanou jízdou

4.4 Zjištěné poznatky a shrnutí

Poznatky získané z dotazníkového šetření

Jak již bylo výše uvedeno, v otázce č. 9 označilo 53 respondentů (44 %), že požadují **zlepšení dopravního spojení** do nemocnice a na polikliniku.

K dostupnosti zdravotní péče se vztahovala i otázka č. 10, která zjišťovala, kolik respondentů využívá Senior Expres a za jakým účelem. 82 respondentů (67 %) Senior Expres nevyužívá, 32 respondentů (31 %) uvedlo, že jej využívá, z toho dva respondenti odpověděli, že jej využili pouze jednou na cestu do nemocnice. Převážně je Senior Expres využíván na cesty k lékaři (29 x), dále na nákupy (7x), po městě (5x) a 2 respondenti uvedli jiné využití (za manželkou do domova pro seniory Květinka, ke kadeřníkovi). Dva respondenti dále uvedli, že službu neznají. Také v poslední otázce č. 12, kdy mohli respondenti volně uvést, co by ve městě změnili, nebo zda ve městě něco postrádají, požadovalo nejvíc seniorů (14 ze 64, kteří tuto otázku vyplnili) potřebu zlepšení situace MHD, a to jak ve spojení do nemocnice a na polikliniku, tak i na nádraží. Respondenti vyjadřovali především zájem o rozšíření spojů i na sobotu, neděli a odpolední hodiny.

Poznatky získané z fokusních skupin ze dne 18. a 27. 11. 2019

Velkým problémem, který na obou fokusních skupinách zazněl, bylo dopravní spojení, a to nejen v návaznosti na zdravotnická zařízení. Dopravní spojení do nemocnice bylo hodně zredukováno, to je pro seniory problém. Na polikliniku je také špatné spojení, odpoledne tam nejezdí nic. Zástupce zájmového spolku důchodců již zastupitele na tento problém upozornil, zatím bez výsledků (ke dni 18. 11.).

Názor všech přítomných v obou fokusních skupinách byl jednoznačný: je naprosto nutné přehodnotit stav MHD, je problém se dostat i do centra města z části Lidická, spoje mají dlouhé intervaly, jsou nutné přestupy na náměstí, je problém dostat se na hřbitov. K přestupům na náměstí měli senioři výhrady zejména kvůli nenavazujícím spojům. Na nádraží jezdí spoje také velmi omezeně, dřív jezdily alespoň k rychlíkům. V sobotu a v neděli na nádraží nejezdí nic. Stav MHD před dvěma lety byl lepší, do města bylo možné se dostat – byly přímé spoje na nemocnici, na nádraží, nemuselo se na náměstí přestupovat. Teď MHD v některých částech města jezdí velmi sporadicky a o prázdninách vůbec. Přitom spoje často ani nenavazují. Nemusely by jezdit velké autobusy, stačily by menší, dobré by bylo, kdyby měly sníženou nástupní plošinu.

Senior Expres využívá 5 z celkově 14 přítomných seniorů v obou fokusních skupinách. Senioři v obou skupinách se shodli, že je nutné objednat Senior Expres 2–3 dny předem. Pokud je třeba služby narychlo (probudíte se ráno s teplotou, udělá se vám náhle špatně), není to možné. V pravidlech je sice uvedeno, že lze jízdu objednat půl dne předem, ale v praxi to nejde, mají obsazeno. Bylo by dobré Senior Expres posílit. Také by měl fungovat déle než do 16.00 hodin, nebo kdyby Senior Expres zajišťoval i dovoz nákupů.

Pokud nastane situace, že je potřeba rychle navštívit lékaře a Senior Expres není možné zajistit a MHD nejezdí, musí senioři využít místní taxi službu.

Poznatky získané z rozhovoru s pracovníky OSVZ dne 1. 10. 2019

Dostupnost zdravotní péče je dle odboru zajištěna Senior Expresem, kdy odbor vydal již 450 seniorpasů. Zájem o průkaz Senior Expresu je dle pracovníků odboru velký, proto by

navrhovali rozšíření Senior Expresu, a to jak v kapacitě (2 vozy), tak v trase, kdy ideální by byl dojezd do nemocnice v Karlových Varech.

K situaci v MHD pracovníci OSVZ nebyli dotazováni, neboť dotazníkové šetření se v den rozhovoru teprve uzavíralo. Později pracovníci OSVZ, které se zúčastnily fokusních skupin, názor seniorů, že doprava MHD není příliš vyhovující, potvrdily.

Poznatky získané z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb

Ani poskytovatelé sociálních služeb nebyli tázáni na názor zajištění dopravy pro seniory. Přesto jeden z poskytovatelů poukázal na špatnou situaci v MHD. Frekvence spojů byla značně zredukována, některé spoje byly v sobotu a v neděli úplně zrušeny. Senior Expres je pro seniory a zdravotně postižené dobrá služba, ale je to jen individuální doprava, fungující MHD nemůže nahradit. V závěrečném hodnocení, co se ve městě povedlo a co by ještě bylo dobré zlepšit, se objevilo kladné hodnocení zavedení Senior Expresu.

Shrnutí

Ze zjištěných poznatků je zřejmé, že doprava po městě je pro seniory největší a nejdiskutovanější problém. Vyplyvá to jak z dotazníkového šetření, tak také z fokusních skupin, kdy senioři na toto téma velmi aktivně reagovali.

Služba Senior Expresu, kterou město pro seniory a zdravotně postižené zajišťuje, je hodnocena všemi kladně. Není však dostačující co do provozní doby, zajištění služeb atd. Senioři o službu projevují zájem, ale ta už v současné době kapacitně nestačí.

Senioři hodnotí jako nedostatečné zajištění MHD v té podobě, jak je v provozu od 1. 7. 2019.

SWOT analýza pro oblast veřejné dopravy:

Silné stránky	Slabé stránky
Zajištění služby Senior Expresu, která je mimo jiné hojně využívána především na cestu seniorů k lékaři.	MHD ve městě nezajišťuje seniorům dobrou dostupnost zdravotní péče ani pohyb po městě. Poptávka po službách Senior Expresu převyšuje stávající možnosti, dlouhé objednací doby pro Senior Expres. Věkové omezení využití služby od 67 let a neposkytování doprovodných služeb.
Příležitosti	Ohrožení
Úprava linek MHD na základě zjištěných požadavků seniorů, veřejnosti a dle možností města a dopravce. Možnost využití menších autobusů. Rozšíření služby Senior Expresu, co do provozní doby, kapacity (počtu vozů), zajišťovaných služeb (nákupy) apod. Možnost využití dotačního titulu na posílení Senior Expresu.	Vzrůstající počet seniorů a zvyšování jejich věkového průměru avizuje do budoucna možnost větší poptávky po dopravě pro seniory. Další omezování veřejné dopravy.

4.5 Sociální služby

4.5.1 Popis stávajícího stavu sociálních služeb

Úplný přehled sociálních služeb doplněný o návazné služby je k dispozici v Katalogu poskytovatelů sociálních a návazných služeb pro město Ostrov.

Katalog sociálních služeb 2018–2019 byl v této podobě vytištěn začátkem roku 2018 v nákladu 1 000 ks, pro velký zájem ze strany veřejnosti byl tento náklad ještě v roce 2018 zcela vyčerpán. Počátkem roku 2019 byla vytisknuta aktualizovaná verze v nákladu 2 500 ks. K prosinci 2019 disponuje OSVZ cca se 750 ks katalogů. Pro rok 2020 není s novým tiskem katalogu počítáno.

Katalogy si mohou zájemci vyzvednout na OSVZ, dále jsou umístěny v ordinacích praktických lékařů, v nemocnici Ostrov, na poliklinice, v Infocentru Domu kultury Ostrov. V dostatečném počtu byl předán také poskytovatelům sociálních a návazných služeb, které jsou v katalogu uvedeny a také městské policii. Všichni byli požádáni, aby katalogy předávali občanům. Dále vyšel na webu města a v Ostrovském měsíčníku článek s informací o vydání katalogu. Katalog je dostupný i v elektronické podobě na stránkách <https://www.ostrov.cz/katalog-socialnich-a-navaznych-sluzeb-2018-2019/ds-1609/archiv=0&p1=11908>.

Na základě informací z OSVZ jsou pro seniory (i jiné cílové skupiny) ve městě a jeho blízkém okolí určeny následující sociální služby (řazeno abecedně):

- Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o.p.s.
 - Odborné sociální poradenství
 - Osobní asistence
- Domov pro osoby se zdravotním postižením v Mariánské, p.o.
 - Domov pro seniory
- Domov pro seniory Květinka s.r.o.
- Domov pro seniory v Perninku, p.o.
- Domov se zvláštním režimem „MATYÁŠ“ v Nejdku, p.o.
- Farní Charita Karlovy Vary
 - Týdenní stacionář – certifikované pracoviště pro osoby s Alzheimerovou chorobou
- KSK Centrum, o.p.s.
 - Odborné sociální poradenství
- Oblastní charita Ostrov
 - Domov pokojného stáří Ostrov
 - Domov pokojného stáří blahoslaveného Hroznaty, Hroznětín
- Res vitae, z.s.
 - Pečovatelská služba
- Světlo Kadaň, z.s.
 - Terénní program
- TyfloCentrum Karlovy Vary, o.p.s.
 - Průvodcovské a předčitatelské služby
 - Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
 - Sociální rehabilitace
- Tyfloservis, o.p.s.
 - Sociální rehabilitace

Návazné a blízké služby:

- Agentura Katka

- Agentura domácí zdravotní péče s.r.o.
- Město Ostrov
 - Senior Expres
 - Dům s pečovatelskou službou
 - Komunitní dům pro seniory
- Městská knihovna Ostrov, p.o.
 - Knihovna seniorům
- Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, z.s.
- Oblastní charita Ostrov
 - Dobrovolnická služba Tereza
- Svaz diabetiků ČR, pobočný spolek Ostrov
- Svaz tělesně postižených v ČR z.s. místní organizace Ostrov
- Zájmový spolek důchodců Ostrov, z.s.
- Zařízení následné rehabilitační a hospicové péče, p.o. REHOS
 - Následná lůžková péče
 - Paliativní péče.

Město má od roku 2018 zpracovaný a orgány města schválený Komunitní plán rozvoje sociálních služeb a služeb jim blízkých města Ostrov na období 2018–2022. Jedná se o druhý zpracovaný dokument cílený na oblast sociálních služeb.

Podle komunitního plánu sociálních služeb jsou v oblasti pro seniory a osoby se zdravotním postižením stanoveny následující priority.

A/ CÍLE A OPATŘENÍ – SENIOŘI A OSOBY ZDRAVOTNĚ ZNEVÝHODNĚNÉ

Priorita č. A.I Zachování stávající sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu

Opatření A.1.1 Zajištění Pečovatelské služby

Opatření A.1.2 Zajištění Domovů pro seniory

Opatření A.1.3 Zajištění Denního stacionáře

Opatření A.1.4 Zajištění Průvodcovských a předčitatelských služeb

Opatření A.1.5 Zajištění Sociálně aktivizační služby pro seniory a zdravotně postižené

Opatření A.1.6 Zajištění Sociální rehabilitace

Opatření A.1.7 Zajištění Odborného sociálního poradenství

Opatření A.1.8 Zajištění Osobní asistence

Priorita č. A.II Rozšíření sítě sociálních služeb pro cílovou skupinu

Opatření A.2.1 Vznik Sociálně terapeutických dílen

Opatření A.2.2 Vznik Odlehčovací služby

Opatření A.2.3 Rozvoj terénního dlouhodobého poradenství pro seniory

Priorita č. A.III Udržení stávajících a rozvoj dalších aktivit a programů pro seniory a osoby se zdravotním znevýhodněním

Opatření A.3.1 Zajištění aktivit zájmových spolků

Opatření A.3.2 Vznik komunitních bytů pro seniory

Opatření A.3.3 Vznik služby Senior Expres

Město Ostrov sociální služby pro své občany finančně podporuje. Celková výše dotací v rámci Programu podpory a rozvoje sociálních služeb v roce 2018 činila 3 480 000,- Kč, v roce 2019 byla navýšena na 3 850 000,- Kč a v rozpočtu na rok 2020 je pro tento účel vyčleněna částka 4 000 000,- Kč.

Vedle tohoto programu poskytuje město Individuální dotace na podporu zdravotnictví, prevence sociálně patologických jevů, sociální a humanitární oblasti. V roce 2018 podpořilo město jednotlivé organizace částkou 150 000,- Kč a v roce 2019 to byla částka 205 000,- Kč. Celkem tyto prostředky činily v roce 2018 částku 3 630 000,- Kč a v roce 2019 částku 4 055 000,- Kč.

V tabulce č. 14 jsou uvedeny konkrétní dotace na služby určené pro poskytovatele sociálních služeb, jejichž cílovou skupinou jsou kromě jiných i senioři. Částka podporující tyto poskytovatele v roce 2018 činila 3 360 000,- Kč, v roce 2019 to bylo 3 750 000,- Kč.

Tabulka 14 Přehled dotací poskytnutých v rámci Programu podpory a rozvoje sociálních služeb a Individuálních dotací na podporu zdravotnictví, prevence sociálně patologických jevů, sociální a humanitární oblasti v roce 2018 a 2019

		2018	2019
Res vitae z.s. Karlovy Vary	Pečovatelská služba	1 800 000	1 800 000
	Linka důvěry	30 000	10 000
	Manželská, rodinná a občanská poradna	0	30 000
Světlo Kadaň z.s.	Terénní programy – soc. vyloučené lokality	20 000	40 000
Oblastní charita Ostrov	Dobrovolnická služba TEREZA	100 000	100 000
	Domov pokojného stáří bl. Hroznaty, Hroznětín	70 000	70 000

	Domov pro seniory Ostrov	900 000	1 100 000
	Denní stacionář	40 000	
	Humanitární sklad použitého nábytku	0	10 000
	Mezisklad potravinové banky	0	25 000
TyfloCentrum Karlovy Vary, o.p.s.	Průvodcovské a předčitatelské služby	20 000	85 000
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a OZP	40 000	50 000
	Sociální rehabilitace	40 000	50 000
REHOS Nejdek (LDN)	Paliativní péče	50 000	70 000
Domov pro seniory Květinka s.r.o.	Domov pro seniory	150 000	200 000
Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje o.p.s.	Odborné sociální poradenství	20 000	20 000
	Osobní asistence	20 000	20 000

KSK centrum, o.p.s.	Odborné sociální poradenství	40 000	40 000
	Terénní programy	20 000	30 000
Celkem		3 360 000	3 750 000

Zeleně vybarvená políčka označují dotace z programu podpory a rozvoje sociálních služeb, modrá označuje individuální dotace.

Zdroj: OSVZ

Město finančně podporuje také zájmové organizace a spolky, v nichž se sdružují senioři nebo které jsou otevřené také seniorům.

Celková částka poskytnutá těmto organizacím byla v roce 2018 ve výši 268 000,- Kč a v roce 2019 ve výši 310 000,- Kč.

Konkrétní organizace i částky jsou uvedeny v tabulce č. 15.

Tabulka 15 Finanční podpora města za období 2018 a 2019 poskytnutá zájmovým organizacím a spolkům, v nichž se sdružují senioři nebo jsou seniorům otevřené

organizace	2018	2019	účel
Oblastní charita Ostrov	20 000	20 000	Kytička pro maminku – materiál a vybavení, Michaelská pouť – materiál a vybavení, poštovné, Předvánoční setkání seniorů – pronájmy, propagace, materiál, vybavení, kancelářské potřeby, jiné náklady, Odpolední čaje – materiál a vybavení, kancelářské potřeby
Svaz diabetiků ČR, pobočný spolek Ostrov	53 000	80 000	Výlety a příspěvek na autobusovou dopravu na rekondiční pobyt – doprava, materiál a vybavení, kancelářské potřeby
Zájmový spolek důchodců Ostrov	70 000	85 000	Společenská, kulturní a ozdravná činnost seniorů – pronájmy, dopravné, ozdravné plavání, městské akce
Svaz tělesně postižených v ČR, MO Ostrov	35 000	45 000	3x zájezd a činnost organizace – pronájmy, doprava, kancelářské potřeby
SONS ČR, z.s.	90 000	50 000	Aktivní život se zrakovým hendicapem – dlouhodobý majetek, kancelářské potřeby, opravy a udržování, cestovní náhrady, jiné pronájmy Významné kulturní, sportovní a společenské akce pro osoby se zrakovým handicapem
TyfloCentrum Karlovy Vary o.p.s.	-----	30 000	TyfloArt aneb Tvoříme jinými smysly – honoráře, materiál a vybavení, jiné náklady

Zdroj: OSVZ

Důležitou součástí informovanosti veřejnosti o sociálních službách, ale i dalších aktivitách a to nejen pro seniory je Ostrovský měsíčník. Vydává jej město Ostrov v nákladu 8 700 výtisků a je

zdarma distribuován do každé domácnosti. Vedle toho je k dispozici na webových stránkách města elektronická podoba měsíčníku.

4.6 Zjištěné poznatky k sociálním službám

Poznatky získané z dotazníkového šetření

Dotazník pro seniory se v tomto bodě zaměřil spíše na informovanost seniorů o sociálních službách (a jiných aktivitách). Konkrétně se jednalo o otázky č. 4 a 5. V prvé z těchto otázek měli respondenti uvést, zda mají dostatek informací o nabízených službách a aktivitách pro seniory. 67 (55 %) seniorů uvedlo, že má dostatek informací. 40 (33 %) respondentů uvedlo, že informace mají, ale není jich dost. 15 seniorů (12 %) zvolilo odpověď „nemám žádné informace“.

4. otázka se týkala způsobu, jakým se senioři o službách a aktivitách dozvídají. 84 (69 %) respondentů vybralo možnost z tisku, letáků, vývěsek apod. Někteří přímo uvedli, že z Ostrovského měsíčníku. 39 respondentů (32 %) získává informace z doslechu, od rodinných příslušníků, příbuzných či známých. Z internetu získává informace 10 respondentů (8 %). Možnost odpovědi „jinak“ využilo celkem 13 respondentů, kdy 7 seniorů odpovědělo, že informace získává od pečovatelek nebo pracovníků domova pro seniory, což v podstatě spadá do kategorie z doslechu, jeden uvedl jako zdroj informovanosti místní TV a 5 (4 %) respondentů uvedlo, že informace nemají.

Informovanost seniorů o sociálních službách a aktivitách pro seniory lze tedy považovat za velmi dobrou.

Poznatky získané z fokusních skupin

Účastníci obou fokusních skupin vyjádřili jednoznačný názor, že informace mají, převážně se je dozvídají z Ostrovského měsíčníku, který dostává každý do schránky. Lidé, kteří uvedli, že informace nemají žádné, se pravděpodobně o ně ani nezajímají. Také místní TV vysílá zprávy každý den, ve čtvrtek jsou vždy nové. V první fokusní skupině zaznělo, že ne každý může místní TV sledovat, protože je kabelová a v některých částech města kabelová TV není zavedena. Někdo nemá ani internet.

Diskuzní návrh na setkávání seniorů např. v oblastní charitě za účelem sledování TV zpráv na internetu se neseťkal s velkým ohlasem, jedna účastnice sdělila, že se v oblastní charitě pořádali čaje pro důchodce, ale postupně přestali docházet. Také ve druhé fokusní skupině se všichni shodli na tom, že informací je dost a kdo má zájem, tak si je najde. Jedna účastnice uvedla, že se o všem dozví na setkání klientů TyfloCentra. Problém s pozdní distribucí měsíčníku vyjádřil pouze jeden přítomný, ostatní to odmítli.

Poznatky získané z rozhovoru s pracovníky OSVZ

Pracovnice hovořily zejména o službách určených pro seniory. Pečovatelskou službu v Ostrově provozuje Res Vitae (se sídlem v Karlových Varech). Mají kapacitu 120 osob. Standartní doba poskytování PS je ve všední den od 7.00 do 15.30 hodin, po domluvě s klientem lze dobu poskytování prodloužit do 19:00 i na dny pracovního volna a svátků. Všichni žadatelé o pečovatelskou službu jsou uspokojováni. Res Vitae má pravděpodobně záměr soustředit všechny uživatele pečovatelské služby do bytů v DPS a Kodusu, odbor by spíše chtěl, vzhledem k nedostatku míst v pobytových službách, aby část bytů v DPS byla v režimu domova pro seniory. Pečovatelská služba má být terénní. Celostátním trendem je zachovat seniorům možnost co nejdelšího pobytu v jejich přirozeném prostředí.

Koncepce seniorské politiky města Ostrova

Pobytové služby v Ostrově zajišťuje Domov pro seniory Květinka (46 lůžek) a Domov pokojného stáří (Oblastní charita Ostrov) – 37 lůžek. V případě potřeby lze využít i kapacity domovů pro seniory z okolních obcí, např. Domov pokojného stáří bl. Hroznaty (Hroznětín, 17 lůžek), Domov pro seniory v Perninku, Městského zařízení sociálních služeb ve Staré Roli nebo Domov pro seniory v Mariánské (Jáchymov).

Podle názoru OSVZ je nedostatečná kapacita pobytových zařízení, OCH se sice rozšířila o 17 míst, ale je to stále nedostačující kapacita.

Pracovnice odboru registrují poptávku po bydlení a pobytových službách, lidé se také dožadují poskytování pečovatelské služby v podvečerních a večerních hodinách.

Zaznamenan byl také zájem o odlehčovací službu v Ostrově. Aktuálně dle pracovníků odboru nabízí tyto služby Domov pro seniory Pernink (1 lůžko) a Domov pro seniory Mariánská – asi také 2 lůžka (*pozn. zpracovatele, nejedná se o odlehčovací lůžka, ale o 2 lůžka na přechodnou dobu, maximálně 3 měsíce*).

Denní stacionář pro seniory byl v Ostrově provozován Oblastní charitou Ostrov do konce roku 2018, s kapacitou 5 míst, o zrušení služby se pracovníci odboru dozvěděly od klientů. Pracovnice odboru by uvítaly větší spolupráci ze strany Oblastní charity Ostrov, především zvýšení vzájemné informovanosti.

Osobní asistenci pro občany Ostrova poskytuje Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje – aktuálně jsou z Ostrova cca 2 klienti.

Osobám s vadami zraku poskytuje předčitatelské a průvodcovské služby, sociálně aktivizační služby a sociální rehabilitaci TyfloCentrum Karlovy Vary.

Ve spolupráci se službami není problém (většinou) a s institucemi také ne. Výborná je také spolupráce s úřadem práce.

OSVZ informuje o sociálních službách a to prostřednictvím webových stránek odboru, článků do Ostrovského měsíčníku, příležitostných letáků atp. Iniciuje také vydávání aktualizovaného katalogu sociálních služeb. O různých aktivitách informují také samotné služby.

Poznatky získané z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb

Kapacity stávajících sociálních služeb

Všichni poskytovatelé uvedli, že jejich personální obsazení je na stávající kapacitu dostatečné, s výjimkou domova pro seniory v Perninku.

Ambulantní a terénní služby mají kapacity naplněné, ale požadavky na využití jejich služeb zvládají.

Jako nedostatečné označují poskytovatelé pobytových služeb stávající kapacity lůžek v pobytových zařízeních (domovech pro seniory).

Jak je uvedeno v tabulce č. 16, seniorům z ostrovského regionu je k dispozici 291 lůžek v pobytových sociálních službách, z toho 109 lůžek je využíváno přímo občany Ostrova. Počet podaných žádostí je 394, z toho je 121 žadatelů z Ostrova. Domovy pro seniory v Ostrově (Květinka a Domov pokojného stáří) evidují 158 žádostí, z toho 77 od ostrovských seniorů.

V tabulce č. 16 není uveden Alzheimer Home Ostrov s kapacitou 41 lůžek. Jedná se o domov se zvláštním režimem, který byl otevřen dne 6. 1. 2020 ve 4. podlaží nemocnice Ostrov.

Tabulka 16 Počty seniorů v pobytových službách a počty žadatelů (údaje k 1. 11. 2019)

Název zařízení	Počet obsazených lůžek	Z toho seniori Ostrov	Počet žádostí v pořadníku	Z toho seniorů z Ostrova
Domov pro seniory Květinka, s.r.o.	46	20	62	25
Domov pokojného stáří Ostrov	37	31	96	52
Domov bl. Hroznaty	19	15	73	18
Domov pro seniory v Mariánské	30	15	19	7
Domov pro seniory v Perninku	54	25	20	10
Domov se zvláštním režimem v Nejdku	105	3	124	9
Celkem lůžek	291	109	394	121

Zdroj: Rozhovory s poskytovateli sociálních služeb uskutečněné dne 31.10.2019, případně doplněné e-mailem

Odlehčovací služby nejsou v pobytových sociálních službách v Karlovarském okrese registrovány. V Domově pro seniory v Mariánské jsou vyčleněna dvě lůžka pro tzv. přechodné pobyty (maximálně na 3 měsíce) a v Domově pro seniory v Perninku je to jedno lůžko. Nejedná se však o odlehčovací služby ve smyslu zákona o sociálních službách.

Výrazný nárůst klientely avizuje také Res Vitae, kdy k 31. 10. 2019 má stejný počet klientů jako za celý loňský rok. K tomuto datu je v Ostrově 160 klientů od počátku roku. Mění se také požadavky, více osob požaduje služby v pozdních odpoledních hodinách.

Počty klientů u terénních služeb a odborného sociálního poradenství jsou v podstatě stejné, trvalý nárůst klientů ve všech službách zaznamenalo TyfloCentrum.

Financování sociálních služeb:

5 poskytovatelů vnímá financování sociálních služeb jako nedostatečné (pobytové všechny). Většina poskytovatelů vidí rezervy v participaci obcí a měst na financování sociálních služeb. Ostrov sociální služby finančně podporuje, ale z pohledu sociálních služeb ne vždy tolik, kolik je potřeba. Některá města a obce nepřispívají na své občany žádnou částkou. Jedna z pobytových služeb by přistoupila k navýšení částek ve vyhlášce stanovující maximální výši úhrad za pobyt a stravu.

Většina poskytovatelů (opět všechny pobytové služby) vidí jako problém financování formou dotací. Kritický bývá počátek roku, dotace chodí v březnu, jejich výše není předem známá, roční období je pro poskytování dotací, které zajišťují existenci služby, krátké.

Dle jednoho poskytovatele (TyfloCentrum Karlovy Vary) je přidělování financí z města Ostrov netransparentní. Věci by prospělo obnovení sociální komise.

Další zmiňované problémy či nedostatky v oblasti sociálních služeb (zápis z rozhovoru s poskytovateli služeb je uveden v příloze č. 2):

- ze strany pobytových služeb vnímaná potřeba větší spolupráce s OSVZ,
- potřeba větší spolupráce subjektů v sociální oblasti, zejm. ze strany lékařů a zdravotnických zařízení,
- narůstající byrokracie je velkou zátěží jak pro poskytovatele, tak pro klienty.

4.7 Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji na období 2018—2020

Karlovarský kraj má zpracovaný Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Karlovarského kraje na období 2018–2020. Jednou z prioritních skupin, na které se plán zaměřuje, jsou senioři se strategickým cílem nazvaným Podpora důstojného života seniorů. Dílčí cíle definuje plán takto:

Podpora života Seniorů v domácím prostředí včetně zajištění bezpečí a prevence možných důsledků osamělosti

Pro setrvání seniorů v domácím prostředí jsou v Karlovarském kraji k dispozici sociální služby (zejména služby sociální péče) terénního a ambulantního charakteru.

V plánovacím období bude podporován rozvoj pečovatelských služeb a služeb osobní asistence s ohledem na jejich místní a časovou dostupnost a odbornou připravenost v souvislosti s podporou uživatelů, jejichž stav odpovídá těžké či úplné závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.

V plánovacím období bude podporován rozvoj tísňové péče v návaznosti na poskytování pečovatelské služby, popř. osobní asistence.

V plánovacím období bude podporován rozvoj sociálně aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením v jejich terénní podobě především s cílem včasného zachycení osob se zdravotním postižením a chronickým onemocněním, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci související zejména s ohrožením příjmovou chudobou.

V plánovacím období je přípustný rozvoj odlehčovacích služeb poskytovaných terénní, popř. ambulantní formou.

Zajištění podpory seniorům s vysokou mírou závislosti na pomoci jiné fyzické osoby

V plánovacím období bude podporováno poskytování přechodných pobytů¹⁵ v rámci celoročních pobytových zařízení sociálních služeb pro seniory, maximálně v rozsahu 2 lůžek na danou sociální službu. Lůžka pro přechodné pobyty mohou být vyčleněna v rámci stávající kapacity dané sociální služby, nebo o tato lůžka může být stávající kapacita dané sociální služby navýšena.

¹⁵ Přechodným pobytem se rozumí pobyt z důvodu akutní potřeby, kdy osoba spadající do cílové skupiny domovů pro seniory či domovů se zvláštním režimem zůstává bez pomoci, délka pobytu nepřesahuje dobu 3 měsíců. Přechodné pobyty lze poskytovat rovněž v návaznosti na ustanovení § 92 písm. a) zákona o sociálních službách, kdy obecní úřad obce s rozšířenou působností zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu.

Souhrnná kapacita celoročních pobytových zařízení sociálních služeb pro seniory se nebude v plánovacím období rozšiřovat, může být navýšena pouze v souvislosti se zřízením lůžek pro přechodné pobyty. Dojde k postupnému upravování poměru kapacit domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem v rámci jejich souhrnné kapacity, přípustné jsou změny v územním rozložení poskytovaných služeb¹⁶.

Pomoc osobám z cílové skupiny je zajišťována rovněž prostřednictvím sociálních služeb poskytovaných ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče. Sociální služby jsou poskytovány uživatelům pouze na přechodnou dobu, tj. do doby, než je jim zabezpečena pomoc jinou fyzickou osobou nebo prostřednictvím sociálních služeb (zpravidla se tím rozumí doba 3 měsíců). V plánovacím období budou podporovány pouze stávající služby.

Celé znění Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Karlovarského kraje na období 2018–2020 je dostupné na webových stránkách Karlovarského kraje¹⁷.

V současné době zahajuje Karlovarský kraj sběr podkladů pro střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na období 2021 – 2023. Město Ostrov by se mělo, stejně jako další města s rozšířenou působností, na tvorbě tohoto plánu aktivně podílet.

Shrnutí

Ostrov má dobře nastavenou síť sociálních služeb (co do rozsahu i kapacit), jejichž vzájemná spolupráce je (až na jednotlivosti) na výborné úrovni. Senioři jsou o službách vícezdrojově informováni.

Ostrov realizuje komunitní plánování sociálních služeb. Do budoucna je žádoucí proces zkvalitňovat, např. zpracováním analytických podkladů pro stanovení priorit a opatření.

Město finančně podporuje sociální služby poskytované seniorům, ale i jiným skupinám občanů ve městě. Podporuje i organizace, které organizují různé aktivity pro seniory. Finanční podpora ze strany města má stoupající tendenci. Finanční podporu by měly poskytovat i ostatní města a obce.

Určité rezervy jsou ve spolupráci mezi zdravotním a sociálním sektorem (zejm. v rámci propuštění pacientů potřebujících celodenní péči),

OSVZ by mohl zintenzivnit spolupráci se sociálními službami (optimalizace informovanosti)

Největším problémem je aktuální nedostatek míst v pobytových sociálních službách pro seniory. Je předpoklad, že tento problém se do budoucna bude prohlubovat. Krajský střednědobý plán rozvoje sociálních služeb však s navýšením počtu lůžek v pobytových zařízeních do roku 2020 nepočítá, maximálně dojde ke změnám v územním rozložení celoročních pobytových zařízení.

Rozšíření kapacity bude v blízké budoucnosti nutné i u pečovatelské služby. Je třeba podporovat rozvoj sociálních (i dalších) služeb umožňujících setrvání seniorů co nejdéle ve svých domovech. Dle střednědobého krajského plánu bude rozvoj terénních a ambulantních sociálních služeb podporován.

Odlehčovací služby v regionu chybí, určitá poptávka po nich je, ale je neprůkazná.

¹⁶ Viz Dlouhodobé směřování Karlovarského kraje v oblasti zajištění a rozvoje podpory seniorů a osob se zdravotním postižením, 2017, Mgr. Petra Dobiášová, Mgr. Zuzana Skřičková, Bc. Ladislav Marek, Mgr. Jan Špatenka.

¹⁷ <http://www.kr-karlovarsky.cz/samosprava/dokumenty/Stranky/koncepce/oblast-socialni/SPRSS.aspx>

SWOT analýza pro oblast sociálních služeb:

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Dobře nastavená síť sociálních služeb.</p> <p>Finanční podpora sociálních služeb ze strany města.</p> <p>Dobrá informovanost o sociálních službách mezi seniory (Ostrovský měsíčník, místní kabelová TV).</p> <p>Aktualizovaný katalog sociálních a souvisejících služeb v dostatečném nákladu.</p>	<p>Nedostatečná kapacita míst v pobytových zařízeních.</p> <p>Ne všechny obce a města se na financování sociálních služeb podílejí.</p> <p>Financování sociálních služeb formou ročních dotací ze strany státu a kraje je problematické.</p> <p>Chybějící sociální lůžka v nemocnici.</p>
Příležitosti	Ohrožení
<p>Zintenzivnit práci OSVZ jako koordinátora sociálních služeb.</p> <p>Využití vyhlášených dotačních programů ke zkvalitňování případně i k rozšiřování potřebných sociálních služeb nebo aktivit pro seniory.</p> <p>Zkvalitnění procesu komunitního plánování sociálních služeb na místní úrovni a jeho další realizace a aktivní účast na tvorbě krajského plánu rozvoje sociálních služeb.</p> <p>Motivovat starosty obcí ke spolufinancování sociálních služeb.</p>	<p>Narůstající počty žadatelů o pobytové služby, ale i pečovatelskou službu.</p> <p>Vzrůstající počet seniorů a zvyšování jejich věkového průměru a s tím spojené možné stoupající nároky na sociální služby.</p> <p>Narůstající byrokracie.</p> <p>Snížení stávajícího rozsahu sociálních služeb.</p>

4.8 Bezpečnost seniorů

4.8.1 Popis stávajícího stavu

Senioři jsou v České republice považováni za jednu z nejvíce ohrožených skupin obyvatel, a to hned z několika důvodů:

- pro svoji důvěřivost jsou snadnou obětí různých podvodných jednání, nabídek podomních prodejců, předváděcích akcí a jiných nekalých praktik,
- mají pocit nejistoty díky raketovému vývoji komunikačních technologií, s nimiž mnozí z nich neumějí pracovat, nestačí rychlému tempu dnešní doby,
- neznají dobře svá práva, neboť mnohdy nemají dostatečný přístup k informacím a sami je dokáží jen těžko hájit,
- jejich děti žijí „v jiném světě“, mají své rodiny, svoji práci a často málo času na své rodiče, sami mají mnohdy problém se smířit s tím, že rodiče nezvládají to, co dřív a potřebují péči.

Tyto skutečnosti často u seniorů vedou k pocitům osamocení nebo dokonce zbytečnosti.

Počet seniorů ve společnosti vzrůstá.

Koncepce seniorské politiky města Ostrova

Nejinak je tomu v Ostrově. Proto by společnost, v užším smyslu reprezentovaná obcí či městem, měla vytvořit podmínky, které by byly k seniorům vstřícné a umožnily jim žít plnohodnotně svůj život i v pokročilém věku.

V případě pocitu ohrožení je možno obrátit se na OSVZ nebo i na městskou policii. V Ostrovském měsíčníku pravidelně vychází článek „Z deníku velitele městské policie“, kde jsou občané informováni o různých případech, které se ve městě vyskytly, o rizicích, které jim mohou hrozit při nedodržování obecných pravidel, ale i pozvánky na besedy a přednášky určené občanům města.

Město v dubnu 2019 vydalo veřejnou vyhlášku Opatření obecné povahy pro území vymezené ulicemi Krušnohorská, Odborů, Hornická a v lokalitě ulice Májová, kde městská policie zaznamenala zvýšený počet oznámení občanů o narušování veřejného pořádku. V těchto lokalitách se, dle sdělení Městské policie Ostrov, díky větší koncentraci nepřizpůsobivých osob tvoří specifické problémy.

Pro pocit bezpečí mohou osamělí senioři využít tísňové tlačítko, které město poskytuje k zapůjčení, a dále např. seniorskou obálku pro případ náhlých zdravotních obtíží.

Senioři jsou informováni o možnosti využití základního poradenství sociálních pracovníků OSVZ, kteří mohou pomoci radou nebo zprostředkovat vhodnou sociální službu. Své služby pro ochranu před podvodným jednáním nabízí také živnostenský úřad.

4.8.2 Zjištěné poznatky

Poznatky získané z dotazníkového šetření

V dotazníku se problematiky bezpečnosti seniorů týkala otázka č. 11.

Nejvýraznější obavy seniorů se týkají ztráty soběstačnosti. Tyto obavy vyjádřilo 83 ze 122 respondentů, tj. 68 %.

72 respondentů (59 %) se obává zlodějů, pouličních krádeží a násilí a stejný počet uvádí obavy z neschopnosti využívat moderní komunikační technologie.

71 respondentů (58,2 %) má strach z nedostatku finančních prostředků. 66 respondentů (54 %) má obavy z podvodníků, podomních prodejců a 63 seniorů (51,6 %) uvedlo, že se bojí osamocení a ztráty sociálních kontaktů.

V tabulce č. 17 je blíže popsána intenzita jednotlivých ohrožení seniorů. Potvrzuje tak celkový výsledek této otázky. Nejvíce jednoznačných odpovědí potvrzuje obavy seniorů ze ztráty soběstačnosti, nejméně jednoznačně vyjádřili senioři obavu ze ztráty kontaktů a osamocení. Tento výsledek může do určité míry interpretovat dobré nastavení přátelského prostředí k seniorům ve městě.

Tabulka 17 Pocit ohrožení seniorů v různých oblastech

Obava ze:	ano	občas	málokdy	ne
Zlodějů, pouličních krádeží a násilí	31	24	17	50
Podvodníků, podomních prodejců	33	22	11	56
Nedostatku financí	29	32	10	51
Osamocení, ztráta kontaktů	25	26	12	59
Ztráta soběstačnosti	41	27	15	39
Neschopnosti zvládat moderní komunikační technologie	31	28	13	50

Zdroj: dotazník pro seniory (viz příloha číslo 1)

Senioři v rámci této otázky mohli vyjmenovat místa ve městě, která považují za riziková. K tomu se vyjádřilo 31 respondentů (tj. 25,4 %), z čehož 8 uvedlo, že nemá žádné obavy, 7 jmenovalo náměstí a okolí Domu kultury, dvakrát byl uveden park, Krušnohorská ulice, okolí nádraží, Kollárova ulice. Některé odpovědi byly obecné – neosvětlená místa, cikánské lokality, tam, kde se zdržují výrostci atp. a dva senioři uvedli, že nikam večer nechodí (protože nejezdí MHD).

Nízké procento odpovědí na tuto konkretizaci rizikových míst vypovídá o tom, že senioři pravděpodobně vnímají Ostrov jako bezpečné město.

Poznatky získané z fokusních skupin

Na první fokusní skupině potvrdili účastníci, že považují za rizikové místo za kulturním domem, a to hlavně večer, kdy se tu scházejí různé party. Také Tylovu ulici a okolí ubytovny u nádraží, kde není dostatečné osvětlení. Přítomní též upozornili na nešvar ohňostrojů po 22.00 hodině večerní.

Účastníci druhé fokusní skupiny se shodli na tom, že dokud je člověk soběstačný, je to dobré. Zazněl jeden požadavek na rozšíření kamerového systému u pavilonů DPS nad jejich vchody (v těchto místech se mu ztratila z otevřeného auta taška s větší hotovostí).

Všichni o možnosti zapůjčení tísňového tlačítka vědí, jedna z přítomných o něj má požádáno. V rámci tématu vystoupily na obou fokusních skupinách pracovnice živnostenského úřadu s krátkým varováním a nabídkou pomoci. „Šmejdi“ jsou sofistikovanější, hledají kličky, jak lépe z důchodců tahat peníze. Nabízejí změnu dodavatelů energií, chtějí jen stvrdit podpisem, že tam byli, ale senior vlastně podepíše, že si chce změnit dodavatele. Pracovnice informovaly přítomné o možnosti obrátit se o pomoc na jejich úřad. Na první skupině se hovořilo o tom, proč tyto praktiky nelze zakázat. Pracovnice upozornily na skutečnost, že podomní prodej je ve městě zakázán a pokud by se s tím senioři setkali, mohou kontaktovat městskou policii.

Poznátky získané z rozhovoru s pracovníky OSVZ

Podle pracovníků odboru mají senioři ve městě pocit bezpečí. S tímto problémem se nikdo na odbor neobrátil. Osamělí senioři mají možnost využít služby tísňového volání, na jehož úhradu mohou využít i PnP. Byl by vhodný program pro seniory zaměřený na bezpečnost a ochranu (přednášky, besedy s tematickými okruhy – např. podomní prodej, reklamní akce, finanční gramotnost apod.). KSK centrum mělo v listopadu přednášku na téma ochrana práv, ale nebyla dostatečně a včas prezentována, takže se na ní nikdo nedostavil. Ve městě jsou zajištěny sociální služby, které mohou seniorům pomoci při pocitech ohrožení (KSK centrum a Světlo Kadaň). V rozpočtu odboru je částka určená na pomoc občanům v mimořádných naléhavých situacích (např. při požáru, nehodě nebo při prokázaném okradení či loupeži).

Poznátky získané z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb

Na oblast bezpečnosti seniorů jsou zaměřeny především poradenské a terénní služby, v Ostrově poskytované organizacemi KSK centrum a Světlo Kadaň.

Zástupce KSK centra uvedl, že je obecně nízká finanční gramotnost, což by nejlépe vyřešilo vzdělávání již od základní školy. Seniorům poskytují pomoc v různých oblastech spotřebitelství, dále pak v právní problematice bydlení, kdy senioři dají dětem nemovitost bez práva dožití nebo kdy se senioři díky dětem dostávají do dluhů a stávají se objektem exekucí. Služba řeší i psychickou stránku věci, kdy se senior za děti stydí, má pocity viny atp.

Světlo Kadaň se soustředí spíše na mladší generace a osoby bez přístřeší, kde je nějaký progres, u seniorů, kteří službu osloví, pomohou spíše zprostředkováním jiné služby. Senioři nejsou primární cílová skupina této služby.

Shrnutí

Život ve městě vnímají senioři převážně jako bezpečný. Vyjadřují-li obavy, týkají se spíše jejich zdravotního stavu (soběstačnosti), zvládnutí moderních komunikačních technologií, finanční situace. Připomínky seniorů k bezpečnosti ve městě v podstatě korespondují s poznatkami obsaženými ve strategickém plánu.

SWOT analýza pro oblast bezpečnosti seniorů:

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Město občany pravidelně informuje o práci městské policie a rizicích, která mohou občanům ve městě hrozit.</p> <p>Senioři se ve městě převážně cítí bezpečně.</p> <p>Senioři mají možnost využít tísňové tlačítko v rámci sociální služby tísňová péče.</p> <p>Vyhláška zákazu podomního prodeje.</p>	<p>Pocit ohrožení seniorů v určitých lokalitách.</p>
Příležitosti	Ohrožení
<p>Možnosti rozšíření kamerového systému.</p> <p>Více osvětlové činnosti pro seniory. Dbát na prezentaci takových akcí, případně spojení s jinými (zábavnými) akcemi.</p> <p>Zajištění dostatečného osvětlení v okolí ubytoven a u nádraží.</p>	<p>Vynalézavost podvodných prodejců.</p> <p>Důvěřivost seniorů, slabá orientace ve finančních záležitostech.</p> <p>Málo aktivní přístup seniorů k osvětlové činnosti s tématem bezpečnosti.</p>

4.9 Aktivity seniorů ve volném čase

4.9.1 Popis stávajícího stavu možností aktivit pro seniory

Tyto aktivity zajišťují především příspěvkové organizace města, kterými jsou:

Městská knihovna v Ostrově – pro seniory organizuje virtuální univerzitu 3. věku, relaxační malování, různé přednášky, koncerty, počítačové kurzy a dámský klub, volná jóga pro zdraví.

Městský dům dětí a mládeže – pro seniory organizuje výtvarně umělecká řemesla, rehabilitační cvičení, country tance pro veřejnost, provozuje Ekocentrum, ve kterém je ke zhlédnutí 100 různých druhů zvířat, sportovní oblast pokrývá činnost Tělovýchovné jednoty MDDM Ostrov. Je to nezisková zájmová organizace sdružující sedm sportovních oddílů. Podporuje oddílové sportovní aktivity a organizuje sportovní akce pro veřejnost.

Dům kultury Ostrov – poskytuje seniorům slevy na kulturní pořady, divadelní představení, výstavy a jiné akce (např. Den seniorů, předvánoční Ostrovský jarmark radosti atd.). Dům kultury též zajišťuje provoz kina.

Základní umělecká škola – seniorům nabízí výuku v oboru hudebním, výtvarném i tanečním. O bohaté nabídce různých aktivit je veřejnost informována prostřednictvím plakátů, článků v Ostrovském měsíčníku, upoutávkami v místní TV a vývěskou v Domu kultury. Město podporuje aktivitu seniorů i jinými způsoby. Dotuje organizace, které zajišťují seniorům různé akce, a přispívá finančními prostředky na kulturní, zájmové a jiné vyžití seniorů. Jsou to především:

Zájmový spolek důchodců Ostrov, z.s.

Organizace sdružuje občany, kteří dosáhli seniorského věku. Cílem je zaujmout seniory a přesvědčit je, že odchodem do důchodu život nekončí, a začlenit je tak do plnohodnotného společenského života formou aktivit, které jsou zaměřeny na kulturní, společenské, turistické akce a ozdravnou činnost. Spolek má cca 280 členů. Informace o akcích jsou zveřejňovány na vývěsce u Domu kultury.

Svaz diabetiků ČR, pobočný spolek Ostrov

Organizace s cca 135 členy, jejímž cílem je pomáhat diabetikům v jejich plném začlenění do společenského života realizací zdravotních, sociálních a dalších aktivizačních programů, podílet se na osvětě veřejnosti o diabetu. Nabízí poradenství novým i stávajícím diabetikům i ostatním lidem v oblasti stravování. Diabetická poradna je pod vedením nutriční poradkyně. Pohybová aktivita pod vedením rehabilitační sestry, např. cvičení v bazénu, cvičení na židlích. Pro lidi důchodového věku a diabetiky jsou pořádány volnočasové aktivity jako např. bowling, procházky aj.

Svaz tělesně postižených v ČR z.s., místní organizace Ostrov

Cílovou skupinou jsou osoby se zdravotním postižením od 15 let věku. Svaz sdružuje osoby s tělesným postižením s cílem všestranně podporovat a hájit jejich specifické zájmy a potřeby bez ohledu na rozsah postižení. Ve své činnosti se snaží o aktivní využívání volného času, např. pořádáním zájezdů po ČR, ale také do zahraničí. Organizace má cca 150 členů.

Oblastní charita Ostrov – Dobrovolnická služba Tereza

V rámci Dobrovolnické služby Tereza, která vznikla v roce 1992, navštěvují charitní dobrovolnice a dobrovolníci ostrovské seniory u příležitosti jejich významných životních výročí, svátku Dne matek, pozvání na Michaelskou pouť nebo předvánočního setkání seniorů apod. U

příležitosti dosažení věku 80, 85 let a výše předají dobrovolnice kytici a dárkový balíček, který zajišťuje město Ostrov. Dále se jedná také o pomoc při zajištění ošacení prostřednictvím charitního šatníku a také např. pomoc při zajištění vyklizení bytu v rámci pozůstalostí.

Ve městě působí také Klub českých turistů, který nabízí různé turistické akce pro veřejnost, Základní organizace Českého svazu zahrádkářů Ostrov, který má pro veřejnost otevřeno každou první sobotu v měsíci, amatérský divadelní spolek DIFadlo a Český rybářský svaz, z.s., místní organizace Ostrov. V letních měsících mohou senioři využít zlevněné vstupné na místní koupaliště, po zbytek roku je možné využít bazén v ZŠ Masarykova. Některé akce určené seniorům a nejen jim, iniciují samy sociální služby. V listopadu se např. uskutečnila v Městské knihovně prodejní výstava s názvem Tvoříme jinými smysly aneb haptikou k poznání, pořádaná TyfloCentrum Karlovy Vary. Oblastní charita spolupřádá v rámci dobrovolnické aktivity Jógu pro každého a Jógu pro pokročilé. Veškeré sociální služby pak organizují pro veřejnost dny otevřených dveří.

4.10 Zjištěné poznatky

Poznatky zjištěné z dotazníkového šetření

V dotazníku byly volnočasovým aktivitám seniorů věnovány otázky č. 7 a 8. V otázce č. 7 měli respondenti označit, jaké nabízené aktivity příspěvkových organizací města využívají. 50 (41 %) seniorů ze 122 odpověděli, že žádné nabízené aktivity nevyužívají. 47 respondentů (38,5 %) využívá nabídky domu kultury, 42 (34 %) seniorů se účastní akcí pořádaných Městskou knihovnou v Ostrově. 10 respondentů (8 %) se zúčastňuje výukových kroužků pořádaných Základní uměleckou školou v Ostrově a 6 seniorů (5 %) se zapojilo do aktivit v rámci Městského domu dětí a mládeže. Někteří respondenti označili i dvě možnosti v této odpovědi. Nabízené aktivity sice nejsou využívány všemi seniory, ale je dobré, že větší část seniorů o ně má zájem a snaží se žít aktivně. Otázka č. 8 mapuje přání seniorů o rozšíření nabídky volnočasových aktivit. Senioři měli konkrétně uvést, o jaké jiné aktivity by měli zájem. Na tuto otázku odpovědělo 96 seniorů (79 %) tak, že jiné návrhy nemají, což signalizuje dostatečně širokou nabídku volnočasových aktivit. Ze zbylých 26 respondentů (21 %) projevilo 12 zájem o sportovní aktivity (rehabilitační cvičení, plavecký bazén a petang), 7 o odpočinkové aktivity (klidná kavárna, klub pro setkávání seniorů, přednášková činnost, teologické besedy), kulturní akce požaduje 6 seniorů (více koncertů, taneční akce, divadla a výlety a jednou výlety s občerstvením). Tyto jiné požadavky se v podstatě kryjí s nabídkou, která v Ostrově již existuje.

Poznatky zjištěné z fokusních skupin

Dle názoru přítomných v obou fokusních skupinách je v Ostrově akcí pro seniory dostatek. Kdo chce, ten si vybere. Jeden senior sdělil, že dřív bydlel v Karlových Varech a tam taková nabídka různých akcí nebyla. Na první skupině se hovořilo, zda je dostatečná informovanost o akcích pořádaných Zájmovým spolkem důchodců. Tento spolek totiž nemá internetové stránky. Vývěska Zájmového spolku ve městě podle přítomných funguje dobře, jsou na ní aktuální informace o činnosti spolku. Je tu spolků více, diabetici např. pořádají kuželkářské turnaje, je zde svaz tělesně postižených, který pořádá zájezdy, zahrádkáři apod. Problém je u aktivit, které jsou finančně hrazené, např. na kino ve městě není sleva pro seniory, stojí 120,- Kč. Kino provozuje Dům kultury. Pokud lidé žijí sami, může být i tato částka problém. Přítomní by uvítali seniorské slevy na všechny pořádané akce a nabízené aktivity. Bazén ve městě je ve škole, senioři mají na vstupném dokonce slevu. Je do něj jen žebřík, ne schody, což je pro seniory

komplikace. Svaz tělesně postižených pořádá zájezdy, pokud jsou volná místa, může jet každý senior, tyto zájezdy jsou spojené i s občerstvením.

Poznatzky zjištěné z rozhovoru s pracovníky OSVZ

Soběstační senioři jsou v Ostrově aktivní, dle názoru pracovníků sociálního odboru se scházejí převážně v oblastní charitě. Podle OSVZ by se město mělo více angažovat v nabídce kulturních akcí pro seniory, pořádat nebo finančně zajistit různé programy – divadla, koncerty, besedy se známými osobnostmi atp. Odbor má v rozpočtu pouze 30 tis na preventivní akce, což je málo. Město ale finančně podporuje různá sdružení např. Zájmový spolek důchodců, nebo Dobrovolnickou službu Tereza, která zajišťuje gratulace k narozeninám seniorů (realizuje Oblastní charita Ostrov).

Poznatzky zjištěné z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb

Předmětem rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb nabídka akcí pro seniory nebyla. Přesto se k dotazu, co se v Ostrově povedlo, dvakrát objevil názor, že výborné je měsíční pořádání tanečních akcí pro seniory (Roztančené léto) a dále, že v Ostrově je pro seniory pořádáno dostatek akcí. V Ostrově jsou k seniorům vstřícní. Tento názor koresponduje s poznatzky zjištěnými přímo od seniorů.

Shrnutí

Volnočasové aktivity a různé akce pro seniory jsou v Ostrově nabízeny v dostatečné míře. Je zde řada organizací s různorodým zaměřením, které město finančně podporuje. Možná jsou určité rezervy v propagaci těchto akcí, i když v Ostrovském deníku, který je dodáván do všech domácností, je kulturním a zájmovým akcím věnována velká pozornost. Také v místní kabelové TV jsou uváděny upoutávky a pozvánky.

SWOT analýza pro oblast využití volného času seniorů:

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Dostatek různých organizací, které pořádají různé/různorodé aktivity a akce pro seniory.</p> <p>Finanční podpora těchto organizací ze strany města.</p> <p>Dobrá informovanost o pořádaných akcích prostřednictvím Ostrovského měsíčníku, kabelové TV.</p>	<p>Finanční náročnost některých programů pro seniory.</p> <p>Neúplné pokrytí města službou kabelové televize.</p>
Příležitosti	Ohrožení
<p>Aktivizace seniorů ze strany sociálních služeb (např. pečovatelské služby Res vitae, TyfloCentra, Oblastní charity).</p> <p>Včasná prezentace plánovaných akcí by zajistila větší zapojení seniorů bydlících v DPS a Domovech pro seniory.</p>	<p>S vyšším věkem přibývá zdravotních problémů seniorů spojených se ztrátou soběstačnosti a s možným rizikem sociální izolace.</p>

4.11 Náměty na změny ve městě

4.11.1 Poznatky zjištěné v dotazníkovém šetření

Poslední otázka v dotazníkovém šetření vyzývala respondenty, aby napsali, co by ve městě chtěli zlepšit. 50 seniorů (40 %) nemělo žádné náměty na zlepšení, 8 (6,5 %) dokonce uvedlo, že jsou ve městě spokojeni, že se jim tu líbí a dobře žije. Zbýlých 64 respondentů (53,5 %) určité náměty uvedlo. Nejčastěji (14x) požadovali senioři zlepšení MHD (častější spoje, hlavně na polikliniku a nádraží, a to i v sobotu a v neděli, alespoň k rychlíkům, padl návrh na menší a nízkopodlažní autobusy). 7x občané navrhují přemístit WC k náměstí (v průběhu zpracování koncepce byl tento návrh zrealizován), 7x byl dán požadavek na zlepšení stavu chodníků (průběžně se chodníky ve městě rekonstruují), 6 seniorů by si přálo zlepšit práci městské policie (měli by chodit pěšky, častěji kontrolovat nepřizpůsobivé občany, ale také pejskaře a pořádek vůbec), 6 požaduje také více zeleně, výzdobu náměstí. Další, v podstatě jednotlivé odpovědi, jsou uvedeny v celkovém vyhodnocení dotazníku v příloze č. 1.

4.11.2 Poznatky zjištěné ve fokusních skupinách

Všichni přítomní se shodli na tom, že hlavní je zlepšit linku MHD nádraží-nemocnice, tedy zvýšit počet spojů. Nyní vedou linky přes náměstí, kde je nutné přestupovat, dříve jezdily přímé linky nemocnice-nádraží, což bylo lepší. Ostatní se připojili s tím, že přestupování na náměstí je komplikované, nenavazuje. O mnoho lepší byl systém projíždějících autobusů bez přestupů. Dřív jezdil autobus k Domovu pro seniory Květinka, teď tam nejezdí nic, není tam ani chodník. Je tam ubytovna, je to nebezpečné místo, jsou tam feťáci, chtělo by to lepší osvětlení a kameru. Stav chodníků se zlepšuje, pracuje se na tom permanentně, což senioři oceňují. Jen chodník do Tesca je nevhodný, má příliš velké mezery v dlažbě. Také se budují parkoviště. Ve městě je dostatek laviček k odpočinku, také počet a rozmanitost pořádaných akcí pro seniory je dostačující. Spousta věcí se zlepšilo. Poznatky zjištěné při rozhovorech s pracovníky odboru a sociálních služeb byly již uvedeny v jednotlivých oddílech.

5 Závěr

Z výše uvedených šetření vyplynuly následující priority v jednotlivých oblastech.

Oblasti priorit zadaných městem pro tuto koncepci byly rozšířeny o dopravu ve městě, a to v návaznosti na dostupnost zdravotní péče.

Priorita 1 Bydlení

Strategický cíl: *Zajištění dostupného bydlení pro seniory ve městě*

Dílčí cíle:

- 1.1 Navýšení počtu malometrážních a finančně dostupnějších bytů pro seniory

Priorita 2 Zdravotní péče

Strategický cíl: *Zkvalitnění zdravotní péče poskytované seniorům města Ostrov*

Dílčí cíle:

- 2.1 Zvýšení dostupnosti specializované zdravotní péče pro seniory (rozšíření ordinálních hodin některých specialistů, působení dalších specialistů ve městě)
- 2.2 Zavedení/Zprovoznění sociálních lůžek v Ostrovské nemocnici

2.3 Zlepšení spolupráce subjektů v sociální a zdravotní oblasti při propouštění seniorů (občanů) vyžadujících celodenní péče (oddělení psychiatrie Ostrovské nemocnice, OSVZ, sociální služby – viz priorita 4

2.4 Zlepšení dopravní dostupnosti zdravotní péče – viz priorita 3

Priorita 3 Doprava ve městě

Strategický cíl: *Zlepšení dopravní dostupnosti ve městě*

Dílčí cíle:

3.1 Zlepšení dopravní dostupnosti prostřednictvím úprav linek MHD (zlepšení dostupnosti zdravotní péče, zlepšení četnosti linek a rozvrhu tras MHD)

3.2 Zkvalitnění služby Senior Expres (navýšení kapacity pro zkrácení objednávací doby, úprava věkového rozmezí služby, rozšíření poskytovaných služeb)

Priorita 4 Sociální služby

Strategický cíl: *Podpora důstojného života seniorů za pomoci sociálních služeb*

Dílčí cíle:

4.1 Rozšíření stávající sítě sociálních služeb v Ostrově

- Rozvoj pečovatelské služby dle poptávky a možností (navýšení kapacit, rozšíření provozní doby)
- Rozšíření kapacity pobytových sociálních služeb (domovů pro seniory)
- Udržení/zachování ostatních služeb ve stávající síti služeb v Ostrově

4.2 Realizace komunitního plánování sociálních služeb

- Zkvalitnění místního procesu komunitního plánování sociálních služeb a jeho pokračování
- Aktivní zapojení do tvorby Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Karlovarského kraje pro období 2021—2023

4.3 Zlepšení spolupráce subjektů v sociální oblasti (posílení funkce OSVZ jako koordinátora sociálních služeb, zlepšení spolupráce OSVZ s nemocnicí a ostatními lékaři)

4.4 Podpora financování sociálních služeb ze strany města.

Priorita 5 Bezpečnost

Strategický cíl: *Zajištění pocitu bezpečí seniorů v různých životních situacích i v běžném životě ve městě.*

Dílčí cíle:

5.1 Realizace osvětových/preventivních aktivit, programů pro seniory zaměřených na občanské právo, spotřebitelství, finanční gramotnost a jiné (např. poradenství při využívání nových komunikačních metod), vč. dostatečné propagace plánovaných aktivit

5.2 Zvýšení bezpečnosti ve vybraných lokalitách (zlepšení osvětlení, zavedení kamerového systému)

5.3 Dále podporovat nabídku služeb, které zmírní pocity ohrožení samostatně žijících seniorů se zdravotními problémy.

Priorita 6 Volný čas

Strategický cíl: *Vytvoření co nejoptimálnějších podmínek pro aktivní prožití stáří a jako prevenci před sociální izolací a sociálním vyloučením.*

Dílčí cíle:

- 6.1 Zachování dostatečně široké, různorodé a finančně dostupné nabídky kulturních, sportovních a zájmových akcí a aktivit pro seniory a její rozšiřování (vč. využití vhodných informačních zdrojů a nástrojů pro propagaci aktivit)
- 6.2 Zachování a rozšiřování podpory organizací a spolků zaměřených na volnočasové aktivity pro seniory.
- 6.3 Zajištění vhodných činností a aktivit pro seniory se sníženou soběstačností ohrožených sociální izolací a sociálním vyloučením
- 6.4 Hledání nových způsobů aktivizace samotných seniorů za pomoci různých organizací, spolků i sociálních služeb.

Šetření spojené s tvorbou této koncepce ukázalo, že senioři jsou ve městě Ostrov převážně spokojeni, žije se jim zde dobře. Do budoucna by bylo vhodné více zmapovat potřeby méně soběstačných seniorů ve městě. Je třeba zapojit všechny instituce, organizace a služby zacílené na seniory a poskytnout jim vhodné podmínky pro jejich rozvoj. Výše uvedené priority naznačují směry, na které by se město mělo soustředit, aby dosáhlo maxima pro vytvoření přátelského prostředí pro seniory, kterých bude ve městě přibývat.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DPS	Dům s pečovatelskou službou
MěÚ Ostrov	Městský úřad Ostrov
MHD	městská hromadná doprava
MP	městská policie
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	orgán sociálně-právní ochrany dětí
OSVZ	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví
PnP	příspěvek na péči
p.o.	příspěvková organizace
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
s.r.o.	společnost s ručením omezením
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚP KoP Ostrov	Úřad práce, kontaktní pracoviště Ostrov
z.s.	zapsaný spolek
z.ú.	zapsaný ústav

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník pro seniory – vyhodnocení

Příloha č. 2 – Shrnutí poznatků z rozhovorů s poskytovateli sociálních služeb ze dne 31.10.2019